

Magiszter

Számítástechnikai szerkesztőség

668897

ADAPT

Alkalmazás tervezési és dokumentálási programcsomag

Programvédelem nélkül!

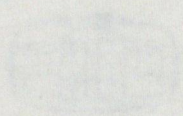
Szoftver és
IBM, PC, XT, AT
kompatibilis mikroszámítógépekre

GONDOLA-KISS-KRAFFT-SCHILL-SZEGEDI

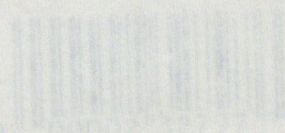
ADAPT

Alkalmazási és dokumentálási programcsomag

Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Könyvtára 1993

MTAK

25081

598833

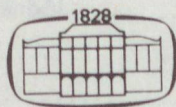
GONDOLA ZOLTÁN-KISS GYÖRGY-KRAFFT WALTER
SCHILL RÓBERT-SZEGEDI JÁNOS

ADAPT

Alkalmazási és dokumentálási programcsomag

MS/PC DOS 2.XX-től

1. Bevezetés	7
1.1 Az ADAPT rendszer	8
2. Az ADAPT installáció	11
2.1 Az ADAPT telepítése	11
3. Funkcionális áttekintés	15
4. Adatbázis Név	19
5. Menürendszer és help	23
5.1 A MENÜEDÍT	23
5.2 A MENÜEDÍT	23
5.3 A help rendszer	23
5.4 A help-kérdő funkció	23
6. Párk	23
6.1 A Párk definiálása	23
6.2 A Párk definiálása	23
6.3 A Párk definiálása	23
6.4 A Párk definiálása	23
6.5 A Párk definiálása	23
6.6 A Párk definiálása	23

Akadémiai Kiadó, Budapest 1989

MTAK

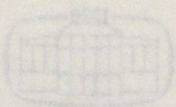

668897

Szoftver - dokumentáció
Sorozatszerkesztő: Pintér Tibor
A kiadványt szakmailag ellenőrizte: Benedikti István

©Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat
GONDOLA-KISS-KRAFFT-SCHILL-SZEGEDI, 1989
Minden jog fenntartva

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A szoftver - dokumentáció a $\text{M}\text{T}\text{E}\text{X}$ programcsomaggal készült
©Akadémiai Kiadó és Nyomda Vállalat · Fadgyas – Miklós

M. TUD. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA
Könyvtár 6.0.6.5/19.83.82.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	7
1.1. Az ADAPT rendszer	8
2. Az ADAPT installálása	11
2.1. Az ADAPT betöltése	11
3. Funkcionális áttekintés	15
4. alkalmazás Neve	19
5. Menürendszer és help-ek	20
5.1. A MENUEDIT program	21
5.2. A MENUEDIT parancsai	22
5.3. A help-rendszer kezelése	30
5.4. A help-kezelő funkciók	32
6. File-ok	35
6.1. A file-ok definiálása	35
6.2. file-leírás Editálása	39
6.3. file-leírás Létrehozása	39
6.4. Létrehozás FORM leírásból	39
6.5. file-leírás Másolása	40
6.6. file-leírás Törlése	40
7. Adatbeviteli form-ok	41
7.1. A FORM EDIT program	41

7.2. A FORMEDIT program funkciói	42
7.3. form-leírás Editálása	48
7.4. form-leírás Létrehozása	48
7.5. Létrehozás FILE leírásból	48
7.6. form-leírás Másolása	49
7.7. form-leírás Törlése	49
8. listaképek (Report-ok)	50
8.1. lista-leírás Editálása	50
8.2. lista-leírás Létrehozása	51
8.3. lista-leírás Másolása	51
8.4. lista-leírás Törlése	51
9. Dokumentáció generálása	52
9.1. Egy file-leírás dokumentációja:	56
10. demonstráció Végrehajtása	59
11. demonstrációs Lemez létrehozása	60
12. Opciók	61
12.1. Editor	61
12.2. Színezés	62
12.3. Nyomtató	62
12.4. nyomtatóhoz CNV tábla állítása	62
12.5. opciók Kimentése	64
12.6. opciók Beolvasása	64
12.7. Installáció az aktuális opciókkal	65

1. fejezet

Bevezetés

Minden rendszerszervező és programozó tapasztalatból tudja, hogy a szervezési dokumentáció és ennek eredményeként létrejött szervezői leírás döntő fontosságú a programrendszer elkészítésekor. Egyfelől a felhasználói igények minél magasabb fokú kielégítése, másrészt a szervezési, a programozási és a karbantartási munka optimalizálása azonban nem egyszerű feladat. A létrehozandó rendszer meghatározása a felhasználó (vagy megrendelő) és a szervező párbeszéde alapján alakul ki. A párbeszéd során általában a megrendelő szóban közli kívánságait, a szervező pedig megpróbálja a kívánságokat rendszerezni és valamilyen írásos formában rögzíteni úgy, hogy ez később a programozó vagy programozó csoport számára elegendő legyen a rendszer programjainak megírásához.

E folyamattal kapcsolatban problémák merülnek fel:

1. A leírt információról a megrendelő nem tudja eldönteni, hogy a leírt rendszer igazából megfelelnek-e annak, amit szeretne. A szervező nem tudja az információkat olyan formába önteni, amely a megrendelő számára kielégítően szemlélteti a majdani rendszer működését. Így törvényszerűen már csak a programozói munka elkezdése után derül fény a hiányosságokra, ez pedig számottevően megnöveli a rendszer létrehozásának idő- és munkaigényét.
2. A szervező által leírt információ a programozó számára nem elég konkrét, túl sok kérdést kell megoldania saját belátása alapján. Ennek következménye, hogy az elkészült program sem a megrendelő, sem pedig a szervező számára nem megfelelő. A visszacsatolás itt is sok időt és energiát emészt fel.

E problémákat egy olyan szervezői rendszer oldhatja fel, amely

- a szervezőnek eszközt ad a még szervezés alatt álló rendszer működésének bemutatására a következő szempontok szerint:
 - a rendszer milyen funkciókat képes elvégezni,
 - a funkciók milyen kapcsolatban állnak egymással,

- a rendszer által feldolgozandó adatok milyen formában közölhetők a rendszerrel (operátori interface),
- a feldolgozott adatok hogyan jeleníthetők meg a megrendelő számára (az on-line lekérdezések és a kinyomtatott listák formája),
- lehetőséget ad a fentiek gyors és kényelmes meghatározására és módosítására,
- képes olyan egységes formájú dokumentáció készítésére, amely kellő mélységben részletezi a programozó számára a feladatokat,
- mindezt integráltan, az egyes szempontok közötti összefüggések kihasználásával biztosítja.

Ezt a szervezői rendszert valósítja meg az ADAPT (Application Documenter And ProtoTyping) rendszer.

1.1. Az ADAPT rendszer

Az ADAPT egy olyan tervezési, dokumentálási és demonstrációs rendszer, amely hierarchikus szerkezetű számítógépes adatfeldolgozó szoftverek fejlesztéséhez, bemutatásához nyújt segítséget.

Az ADAPT rendszer jellemző lehetőségei:

- nagymértékben segíti az alkalmazói rendszer hierarchikus struktúrájának, funkcióvázának kialakítását, jól alakítható menürendszer formájában,
- lehetővé teszi a felhasználói on-line segítő információk és a szervezői információk kényelmes megadását a menürendszer megfelelő csomópontjainál,
- lehetőséget ad a rendszer által használandó file-ok megtervezéséhez,
- módot ad a rendszer adatbeviteli formjainak megtervezéséhez,
- segítséget ad a rendszer által létrehozandó listák megtervezéséhez,
- nagy rugalmasságot biztosít azzal, hogy a nem feltétlenül program-szintű információkat elkülönítve kezeli,
- teljesen automatikusan hoz létre nyomtatható dokumentációt,
- kész, futtatható programot ad a demonstrációhoz,
- mindezt egy jól szervezet, felhasználóbarát monitor vezérletével végzi.

A rendszer a következő alrendszerekből tevődik össze:

- *Monitor*: az ADAPT működését vezérlő menürendszer és annak futtató programja. A monitor felépítése, beépített segítő információi és szolgáltatásai vezetik a felhasználót a létrehozandó rendszer kialakításában.
- *Menürendszer kezelő alrendszer (MENU)*: a létrehozandó rendszer menüszerkezetének és a hozzá kapcsolódó szervezői információk definiálását, módosítását és dokumentálását végző programcsomag.

- *File-okat kezelő alrendszer (MISAM)*: index-szekvenciális file-leírást létrehozó, módosító és dokumentáló programcsomag.
- *Adatbeviteli form-okat kezelő alrendszer (FORM)*: adatbeviteli form-okat létrehozó, módosító és dokumentáló programcsomag.
- *Listagenerálási alrendszer (REPORT)*: listaképeket létrehozó, módosító és dokumentáló programcsomag.
- *Konvertáló programok*: a file-leírások, az adatbeviteli form-leírások és a listaképek egymás közti konvertálására alkalmas programok,
- *Nyomatási, szövegformázó segédprogramok (DOG)*: a dokumentáló programokkal létrehozott nyers dokumentáció szövegformázását és a kívánt típusú nyomtatóra való kiírását végző programcsomag.

Az alrendszerek programjait az ADAPT monitora automatikusan hívja meg a megfelelő paraméterekkel, tehát a felhasználónak nem kell ismernie az egyes alrendszereket.

Az ADAPT rendszer egy integrált alkalmazás-fejlesztési, -prototipizálási és -programozási környezet része, ezért az elérhető funkciók köre bővebb, mint amennyit ez a rendszer megkíván, tehát bizonyos funkcióknak ebben a környezetben nincs szerepük (e funkciókat a leírás során (****)-gal jelezzük). Az említett alrendszerek futtató rendszere (C könyvtárak formájában), ill. a MISAM-hoz tartozó általánosított file-kezelő segédprogramok nem részei az ADAPT-nak.

Az ADAPT így elsősorban a rendszerszervezők segédeszköze. Programozási segítséget csak azoknak a felhasználóknak nyújt, akik a kapcsolódó alrendszereket is megvásárolják.

E kézikönyv megjelenésének időpontjában a következő kapcsolódó szoftverek kaphatók a Magiszter Software terjesztésében:

M-FORM	adatbeviteli form-ok kezelése,
MISAM	index-szekvenciális, hálózati file-kezelő,
CEX, CEX2	általános programfejlesztői C könyvtárak,
DOG	szövegformázó programcsomag.

Az ADAPT rendszer használatának lépései a következők:

- a fejlesztendő alkalmazási rendszer kiválasztása,
- az alkalmazási rendszer hierarchikus funkcióvázának, azaz menüszerkezetének kialakítása,
- a menüszerkezet csomópontjaihoz segítő információk (on-line help-ek) és szervezői információk hozzárendelése,
- az alkalmazói rendszer file-jainak megtervezése,
- az alkalmazói rendszer adatbeviteli form-jainak megtervezése,
- az alkalmazói rendszer által nyomtatandó listák megtervezése,
- dokumentáció automatikus generálása és listázása,

- demonstrációs lemez létrehozása,
- demonstrációs anyag futtatása.

A felsorolt lépések gyakorlatilag az ADAPT fő menüjének elemei.

Mivel e kiadvány kézírata az ADAPT-tal készült, szerkezete pontosan követi az ADAPT monitorának menüszerkezetét. Ennek következtében e kézikönyv egyben az ADAPT által generálható dokumentációkra is példa, amelyben fellelhetők az ADAPT jellemző lehetőségei.

Így például:

- a 3. fejezet (Funkcionális áttekintés) a menüszerkezetről automatikusan generált szemléltető ábra,
- az egyes menük magyarázata előtt látható, szintén automatikusan létrehozott, képszerű ábrák az adott menüről adnak áttekintési lehetőséget,
- az egyes fejezetcímek írásmódját az ADAPT menürendszerében szereplő megfelelő tételcím határozza meg, így a fejezetcímekben is a menütételt azonosító betű a nagybetű (pl. opciók Beolvasása),
- az ADAPT használatakor kérhető segítő információk azonosak az ebben a kézikönyvben található információkkal.

2. fejezet

Az ADAPT installálása

Az ADAPT rendszer IBM PC/XT/AT és kompatibilis számítógépeken működik DOS 3.xx operációs rendszer alatt, 80x25-ös alfanumerikus üzemmódban, színes vagy monochrom képernyőkezeléssel. Memóriaigénye: minimum 450 Kbyte, a merevlemez tárolón szükséges szabad hely: minimum 1 Mbyte.

2.1. Az ADAPT betöltése

Az ADAPT állományai három mágneslemezen kerülnek forgalmazásba. Az egyes lemezek tartalma:

ADAPT1:

INSTALL.BAT	az ADAPT-ot installáló eljárás
INSTALL2.BAT	az ADAPT-ot installáló eljárás folytatása
ADAPT.MTX	az ADAPT menürendszere
ADAPT.EXE	az ADAPT futtatóprogramja
ADAPT.HLP	az ADAPT help rendszere
MENUDOC.EXE	dokumentáció szerkesztő
FDFDOC.EXE	file-leírások dokumentáció-generátora
REPDOC.BAT	listaképek dokumentáció-generátora

ADAPT2:

MENUEEDIT.EXE	menürendszerek szerkesztőprogramja
FDFED.EXE	file-leírások szerkesztőprogramja
FORMEDIT.EXE	adatbeviteli form-ok szerkesztőprogramja

ADAPT3:

FORMDOC.EXE	adatbeviteli form-ok dokumentáció-generátora
FDFTOFTX.EXE	transzformációs program
FDFTOREP.EXE	transzformációs program
FTXTOFDF.EXE	transzformációs program

KWEDIT.EXE	kulcsszófile szerkesztő
DOG.EXE	szövegformázó
DLOOK.COM	szövegvizsgáló
CONVERT.EXE	nyomtatóra konvertáló
CEDIT.EXE	nyomtató konfiguráló program
BROTHER.CNV	Brother, M-1709 nyomtató konvertáló file
DOGMHLP.CNV	belső konvertáló file
EPSON.CNV	EPSON konvertáló file
IBM.CNV	IBM képernyő formára konvertáló file
NONE.CNV	ékezet nélkülire konvertálás
WALTERS.CNV	WALTERS, VT-21200 konvertáló file

Az ADAPT installációját az első lemeznek az A: lemezmeghajtóba tételével kezdjük. Ezután a következő parancsot kell megadnunk:

```
>A:INSTALL C: \ADAPT
```

A C: \ADAPT paraméter azt jelenti, hogy az ADAPT rendszert a C: merevlemez tárolón, az ADAPT könyvtárba kívánjuk elhelyezni.

A parancs megadása után a következő kiírás jelenik meg:

Az ADAPT installálása folyik. Türelem...

Az első lemez másolása után megjelenik a

Tegye be az ADAPT2 lemezt, és üssön le egy billentyűt...

A második ADAPT lemez behelyezése, és egy tetszőleges billentyű leütése után újra megjelenik a következő kiírás:

Az ADAPT installálása folyik. Türelem...

A harmadik lemez felmásolása hasonlóan történik.

Ha az ADAPT létrehozása befejeződött, akkor a

```
>C:
>CD \ADAPT
>ADAPT
```

parancsokkal elindítható a rendszer.

Az ADAPT működéséhez szükséges, hogy az egyes alrendszerek programjai elérhetőek legyenek bármely könyvtárból. Ezért az elérhető könyvtárak sorába be kell fűzni az ADAPT számára kijelölt könyvtárat a SET PATH= parancssal. Ezt a beállítást célszerű az AUTOEXEC.BAT eljárás-file-ba beírni.

Pl.: ha az AUTOEXEC.BAT file-ban a következő sor szerepel

```
SET PATH=C: \BIN;C: \TC      vagy
PATH C: \BIN;C: \TC
```

akkor ezt (a C: \ADAPT) könyvtárat feltételezve a következő sorra kell kicserélnünk:


```
SET PATH=C: \BIN;C: \TC;C: \ADAPT      vagy  
PATH C: \BIN;C: \TC;C: \ADAPT
```

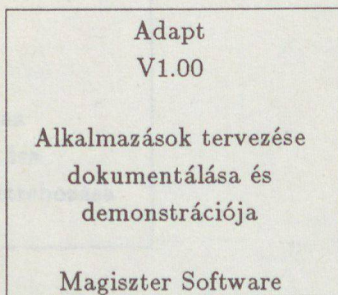
Ha a számítógépet többen használják és a PATH átállítása valamilyen okból nem célszerű, akkor a következő módon járunk el:

Tetszőleges szövegszerkesztővel hozzuk létre az ADAPT könyvtárában az A.BAT eljárást az alábbi tartalommal:

```
ECHO OFF  
PATH>OLDPATH.BAT  
SET PATH=C: \ADAPT  
ADAPT  
OLDPATH
```

Ezután az ADAPT az >A paranccsal indítható, és a rendszerből való kiszálás után a PATH környezet az ADAPT hívása előttire áll vissza. E módszer használatakor az ADAPT könyvtárában minden hívás után marad egy OLDPATH.BAT nevű file, amellyel nem kell törödnünk.

Indítás után az ADAPT egy mozgó részekből összeálló képpel jelentkezik be, amelynek eredményeként a következőt láthatjuk:

A bejelentkezés után egy tetszőleges billentyű leütése után a képernyőn megjelenik az ADAPT fő menüje. A bejelentkezés letiltható, ha az ADAPT hívásakor megadjuk a +i opciót.

Az ADAPT kívánt funkcióit a kurzorvezérlő billentyűkkel lehet kiválasztani, majd az ENTER billentyűvel végrehajtani. A kívánt funkció végrehajtásának gyorsabb módja az, hogy a funkció nevében kiemelt színnel jelölt ún. azonosító karaktert leütjük.

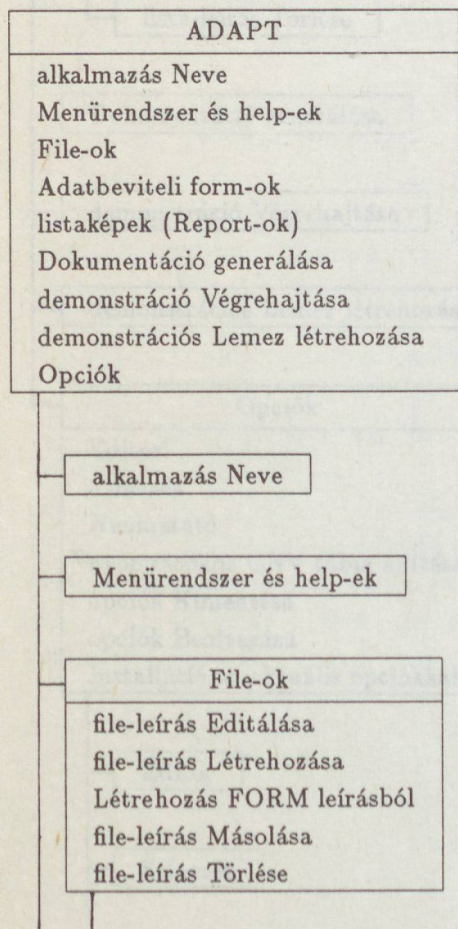
Az ADAPT menürendszerében az aktuális menütételről az F1 billentyű leütésével kaphatunk segítő információt. Az áttekintő leírást a ^F1 billentyűvel kérhetjük a képernyőre.

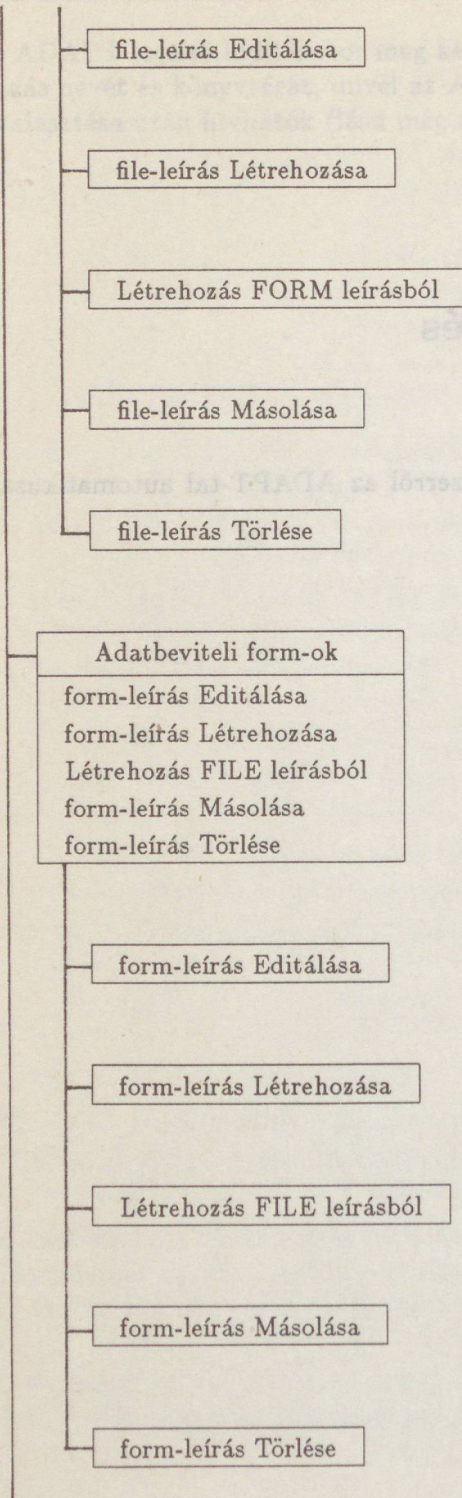
Az ADAPT legelső indításakor meg kell adnunk az első létrehozandó alkalmazás nevét és könyvtárát, mivel az ADAPT funkciói csak egy alkalmazás kiválasztása után hívhatók (lásd még a "4. alkalmazás Neve" fejezetet).

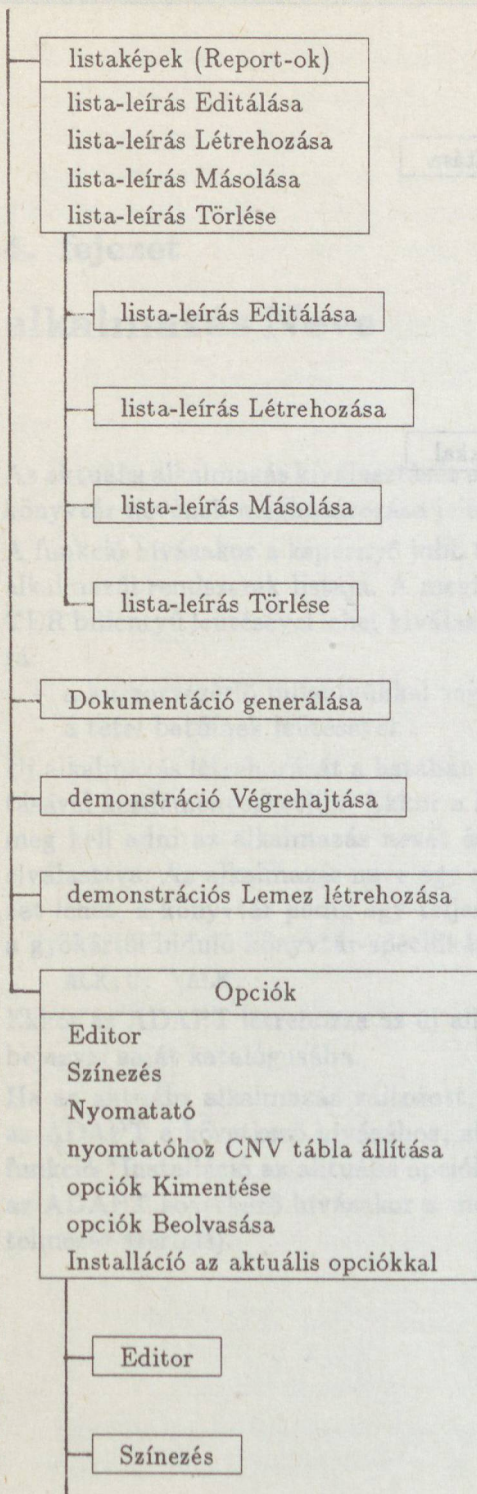
3. fejezet

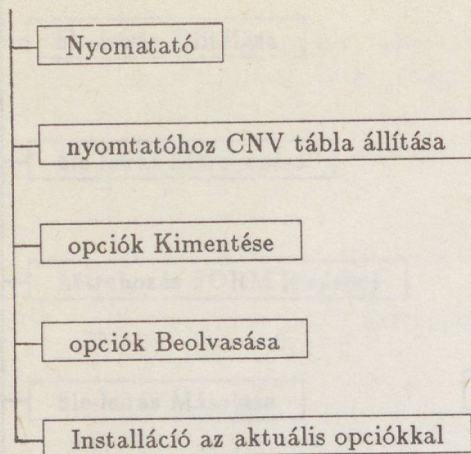
Funkcionális áttekintés

Az ADAPT felépítését, a menürendszeréről az ADAPT-tal automatikusan generált ábrával mutatjuk be.

4. fejezet

alkalmazás Neve

Az aktuális alkalmazás kiválasztását az alkalmazás nevének és a használandó könyvtár nevének meghatározása jelenti.

A funkció hívásakor a képernyő jobb felső sarkában megjelenik a már létező alkalmazói rendszerek listája. A megfelelő tételre való ráállással, és az ENTER billentyű leütésével lehet kiválasztani. Egy tételre két módon állhatunk rá:

- a kurzorvezérlő billentyűkkel vagy
- a tétel betűinek leütésével.

Új alkalmazás létrehozását a listában szereplő első tétel — <Új> — választásával kezdeményezhetjük. Ekkor a képernyő közepén megjelenő ablakban meg kell adni az alkalmazás nevét és az alkalmazás könyvtárát, vesszővel elválasztva. Az alkalmazás neve egy maximum 8 betűből álló karaktersorozat lehet, a könyvtár pedig egy teljes könyvtárnév (a lemezmeghajtóval és a gyökértől induló könyvtár-specifikációval) pl.:

ALK,C: \ALK.

Ekkor az ADAPT létrehozza az új alkalmazás könyvtárát és az alkalmazást bejegyzí saját katalógusába.

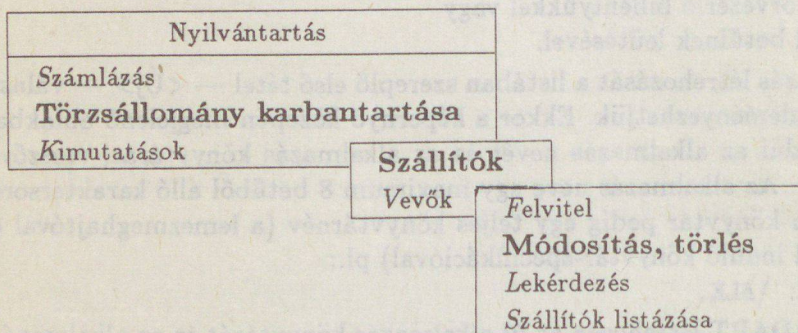
Ha az aktuális alkalmazás változott, és ezt a változást meg akarjuk őrizni az ADAPT a következő hívásához, akkor az aktuális beállítás az "Opciók" funkció "Installáció az aktuális opciókkal" alfunkciójával kimenthető (tehát az ADAPT következő hívásakor a most aktuális alkalmazás lesz az alapértelmezés szerinti).

5. fejezet

Menürendszer és help-ek

Az alkalmazói rendszer definiálásában döntő fontosságú az alkalmazás által elvégzendő funkciók meghatározása, a funkciók hierarchikus szerkezetben történő rögzítése és az egyes funkciókhoz tartozó felhasználói és szervezői információinak megadása.

A hierarchikus szerkezet egy menüstruktúrában határozható meg. Pl.:

A fenti ábrán egy menüszerkezetet látunk, ahol az adott pillanatban rátekintésre világos mind a szervező, mind a programozó, mind pedig a későbbi operátor számára az aktuális funkció jelentése. A menüszerkezet részei a fő menü, az almenük és a végpontok. A menü minden egyes csomópontjához információkat rendelhetünk, amelyek többek között a következők lehetnek:

- kezelési ismeretek,
- az almenüvel lefedett funkciócsoport általános ismertetése,
- információk a végpont funkcióját megvalósító programról;
 - a program működési vázlata, számítási eljárások,
 - a program által használt input és output file-ok hivatkozási neve,
 - a használandó adatbeviteli form(-ok) leírásának azonosítója,

- a kiírandó listaképek hivatkozási neve stb.

A végpontokon ezenkívül tetszőleges DOS- parancssorozatot adhatunk meg, amely parancsok végrehajtása az adott funkciót szemlélteti.

A kialakított menürendszer az ADAPT-ban könnyen karbantartható, módosítható és elegendő információt tartalmaz a programozó számára a megírandó programhoz úgy, hogy a számára lényegtelen vezérlési szerkezettel nem kell foglalkoznia.

5.1. A MENUEDIT program

A menürendszer a MENUEDIT nevű, teljes képernyős szerkesztőprogrammal hozható létre, ill. módosítható.

A MENUEDIT nagyon sok szolgáltatást biztosító program, amely nem csak az ADAPT rendszer által kívánt funkciókat, hanem egyéb, már a programozási munkát megkönnyítő funkciót is képes elvégezni. Mivel a programozási funkcióknak csak egy kis része tartozik az ADAPT felhasználásához, ezeket csak a szükséges mértékben ismertetjük.

A MENUEDIT (mivel nem csak az ADAPT rendszer része) angol nyelvű üzenetekkel működik, de az ADAPT hatáskörébe tartozó parancsok rövid idő alatt elsajátíthatók az angolul nem tudó felhasználók számára is.

A MENUEDIT szolgáltatásai:

- Ablakos menük, vagy lehúzható (Pull-Down) menük létrehozása, módosítása, hierarchikus szerkezetben, maximum nyolcas mélységig.
- A menürendszerhez és csomópontjaihoz két szintű help (segítő információk) rendszer illesztése.
- A menürendszer végpontjai által végrehajtandó funkciók definiálása DOS-parancssorozattal.
- Menütételek kimentése és beolvasása.
- Menütételek sorrendjének megváltoztatása (felcserélés).
- Ablakok méretének és helyének beállítása.
- Menütételt azonosító karakter definiálása.
- A menü ablakába be nem férő tételek kezelése (tehát egy menün tetszőleges számú tétel szerepelhet — scroll, lapozás).
- Ablakok kerettípusának és címkiírási módjának meghatározása.
- Színek meghatározása (alapszín, kiemelt szín, szerkesztési (editálási) szín, üzenetek színe, help-kiírási szín).

A DOS-parancssorozatot tartalmazó menütételek kezeléséhez nyújtott lehetőségek:

- szimbolikus paraméterezés, amely futtatási időben módosítható, ki menthető és betölthető;

– a DOS Batch parancsértelmezőjéhez képest kibővített parancsnyelv.
A menürendszer a MENUEDIT a működése során, értelemszerű korlátozásokkal, ugyanúgy működik, mint a menürendszer futtatásakor.

A MENUEDIT indítása után a következők jelenhetnek meg a képernyőn:

- Ha új menürendszert hozunk létre, akkor a képernyő közepén az alapértelmezésnek megfelelő méretű és színezésű ablak látható a "Main menu" címmel, és a MENUEDIT az első menütétel nevének megadására vár. Az első tétel nevének megadása után a rendszer mindaddig várja a következő tétel nevét, amíg egy üres névvel (ENTER), vagy az ESC billentyű leütésével a tételek megadását be nem fejezzük. A tételnevek megadása után meg kell adni a tételek azonosító karakterét, amely betű vagy szám lehet (lásd az Alt-I (Ident letters) funkciót!).
- Ha már egy létező menü módosítását kezdjük, akkor a képernyőn megjelenik a fő menü, és a MENUEDIT parancsra vár.

5.2. A MENUEDIT parancsai

A MENUEDIT parancsairól angol nyelvű összefoglalást kapunk a "?" leütésére (vagy bármely nem értelmezett billentyű leütésére). A következőkben e parancsok magyarázatát adjuk meg, az angol nyelvű összefoglalás sorrendjében. A (****)-gal jelzett parancsoknak az ADAPT-on belül nincs jelentőségük.

Alt-A: Account procedures (****)

Elszámolást be- és kikapcsoló C függvények vagy DOS-parancssorozatok meghatározása.

Alt-C: Color setting

A színpaletta beállítása. A menürendszer három, az aktuális menüre vonatkozó és két globális színt használ.

Az aktuális menü színei:

- base (alapszín) a menü ablakának kiírási színe,
- highl (kiemelt) az aktuális menütétel kiemelő színe,
- edit (szerkesztési) a változtatáskor használt szín.

A globális színek:

- message (üzenet) az üzenetek, kérdések, kiválasztó menük színe
- help (segítő) a segítő információk kiírási színe.

A színek beállítását a megfelelő szín elő- vagy háttér (fore-, background) elemére pozicionálva, a + és – billentyűkkel állíthatjuk be a kívánt értékre. Az új színpaletta meghatározását az ENTER billentyűvel rögzíthetjük, vagy az ESC-pel elhagyhatjuk. Ha a fő menü színeit változtattuk meg, akkor a "Copy colors to other menus?" (Átmásoljuk a színeket a többi menübe

is?) kérdésre adott igenlő (Y) válasszal ezt a beállítást a többi menübe is átmásolhatjuk.

Alt-D: *Display tree of menus*

A menürendszer teljes képernyős, beágyazási mélységnek megfelelően paragrafuszozott listájának megjelenítése. A megjelenő listában a menütételekről a következők szerepelnek:

- a tétel neve;
- a típusa (*M*: menü, *C*: függvény, *D*: DOS-parancsok, -: üres) és az "s" betű, ha a *C* függvény vagy a DOS-parancssorozat a képernyőt menti;
- az elsődleges és a másodlagos help hozzárendelés jelzése (+ ha a tételhez tartozik help);
- a végrehajtandó DOS-parancsok száma, DOS típusú menütétel esetén;
- van-e a menünek belépő (Start) és kilépő (End) eljárása, menü típusú tétel esetén.

Alt-E: *End procedure of menu (****)*

Az aktuális menü kilépő DOS-parancssorozatának vagy *C* függvényének meghatározása.

Alt-F: *Frame type setting*

A menü kerettípusának meghatározása, amely egy táblázatból választható ki öt kerettípus közül a kurzorvezérlő billentyűk segítségével. A kerettípusok a következők:

- vízszintesen és függőlegesen dupla keret,
- vízszintesen és függőlegesen szimpla keret,
- vízszintesen szimpla és függőlegesen dupla keret,
- vízszintesen dupla és függőlegesen szimpla keret,
- üres, azaz szóközből álló keret.

Alt-G: *Generate C function table (****)*

C függvénytábla generálása.

Alt-H: *Help handling*

A segítő és szervezői információk kezelése (részletesen lásd a fejezet végén!).

Alt-I: *Ident letters*

A menün szereplő tételek azonosító karaktereinek meghatározása. Mivel az adott menün minden egyes tételt kötelezően egy betű vagy egy szám azonosít, a menüből nem léphetünk ki, amíg a tételekhez a menün belül univerzális karaktert nem rendeltünk. Ezt egy, a menü tételszámának megfelelő hosszúságú ablakban tehetjük meg. Az azonosítónak nem kell feltétlenül szerepelnie a tétel nevében, de ha szerepel (és betű

esetén ez nagy betű), akkor ez kiemelt színnel jelenik meg. Ezzel a menüétel kiválasztása egy billentyű leütésére egyszerűsödik. Az azonosító karakterek megadása után a MENUEDIT felajánlja a tételnevekben megtalálható azonosító betűk nagybetűssé tételét a "Do You want to capitalize the item names?" kérdéssel. Igenlő (Y) válasz esetén a tételnevekben csak az azonosító betű első előfordulása lesz nagybetűs.

Alt-K: Key assignment (**)**

DOS-parancssorozat vagy C függvény hozzárendelése funkció-, kontroll- vagy kurzorvezérlő billentyűkhöz.

Alt-L: Layout setting

A menü kiírási módjának meghatározása egy ablakban megjelenő lista segítségével. A lista tételei a következők:

- Az első tétel (Pull-down menu) kiválasztásával a menüt ablakos menüből Pull-Down (lehúzás) menüvé változtathatjuk, vagy viszont. A Pull-Down menüvé való átalakításnak előfeltétele, hogy a menü tételei a kerettel és az elválasztó szöközőkkel együtt elférjenek egy sorban.
- A második tétel (Need title) kiválasztásával a cím kiírását kérhetjük vagy tilthatjuk meg. Pull-Down menü esetén a tétel szövege a Need frame (kell-e keret) szövegre módosul és ezzel a keret kiírását tilthatjuk meg.
- A harmadik tétel (title in Frame) kiválasztásával a címnek a keretben vagy külön fejlécben való kiírását kérhetjük. Ennek a tételnek természetesen csak akkor van értelme, ha a második tételnél kértük a cím megjelenítését. Pull-Down menü esetén a címet csak a keretben írathatjuk ki és csak akkor, ha a második tételnél kértük a keret megjelenítését.

Egyszerű példák egy három tételből álló menü különböző kiírási formáira:

Példa
Egy
Kettő
Három

Példa
• Egy
Kettő
Kettő
Három

Példa
Egy
Kettő
Három

Példa
Egy
Kettő
Három

Alt-M: Main title

A fő menü címének megváltoztatása. Ezzel a funkcióval például az új menürendszer létrehozásakor alapértelmezés szerinti "Main menu" címet tudjuk megváltoztatni a kívánt címre.

Alt-N: Name of actual item

Az aktuális menütétel nevének megváltoztatása (érdemes az azonosító karaktereket is karbantartani az Alt-I (Ident letters) funkcióval).

Alt-Q: Quit without save

Azonnali kiszállás a MENUEDIT-ből a változtatások mentése nélkül. Ha volt változás, akkor a biztonság kedvéért a kiszállási szándékot az "Are You sure to quit without saving changes?" (Biztos, hogy ki akar szállni a változtatások mentése nélkül?) kérdésre adott igenlő (Y) válasszal meg kell erősíteni.

Alt-R: Read into item from file

Egy korábban, az Alt-W (Write item to file) funkcióval kiírt menütétel beolvasása az aktuális, még üres tételbe.

Alt-S: Start procedure of menu (**)**

Az aktuális menü belépő DOS-parancssorozatának vagy C függvényének meghatározása.

Alt-T: Toggle screen handling of item (**)**

A DOS-parancssorozatot tartalmazó menütétel "képernyőt mentő" tulajdonságának átváltoztatása.

Alt-V: Version info

A menürendszer "változat" információját a következő felbontásban adhatjuk meg:

Title : Adapt

Version : V1.00

Descr : \Alkalmazások tervezése \
dokumentálása és \ demonstrációja

Produced: Magiszter Software

Az egyes sorokban a "\" karakterrel a sor több sorosra való tördelését érhetjük el. Az így megadott szövegegyüttes két esetben jelenik meg:

a létrehozott menürendszer demonstrációs futtatásakor, mint bejelentkező képernyő és

a generálandó dokumentáció fedőlapján, mint címlap.

Például az ADAPT bejelentkező képernyője:

Adapt V1.00 Alkalmazások tervezése dokumentálása és demonstrációja Magiszter Software
--

a következő módon adható meg a MENUEDIT Alt-V funkciójával:

Title	:	Adapt
Version	:	V1.00
Descr	:	\Alkalmazások tervezése \ dokumentálása és \ demonstrációja
Produced	:	Magiszter Software

Alt-W: Write item to file

Az aktuális menütétel kiírása file-ba.

Alt-X: eXchange items in menu

Menütételek sorrendjének felcserélése. A megjelenő ablakba az aktuálissal felcserélendő tétel nevéből kell megadni annyit, amennyi a menün belüli azonosításhoz elegendő. Az azonosító karaktereket a MENUEDIT automatikusan karbantartja.

Példa: a következő menüben az utolsó tételen állva az "Egy" tétellel való felcseréléshez elegendő a kezdő "E" betűt megadni, hiszen ez a menün belül egyértelműen azonosítja a kívánt tételt.

Példa
Egy
Kettő
Három

INS: Insert new item

Új menüétel beszúrása az aktuálisétel elé. A menüétel neve tetszőleges karaktersorozat lehet. Ékezetes betűt a magánhangzó előtt az ékezetet jelölő három karakter (':.') közül a megfelelő leütésével hozhatunk létre (pl.: a Könyvtár karaktersorozatot a K:onyvt'ar karakterek leütésével adhatjuk meg). Ha a menüételekhez korábban már rendeltünk azonosító karaktereket, akkor a MENUEDIT automatikusan kezdeményezi az újételhez való azonosító rendelést (úgy, mintha a felhasználó az Alt-I billentyűt ütötte volna le). Új menütételt csak ablakos (nem Pull-Down) menünél adhatunk meg.

^A: Append new item

Új menüétel definiálása az utolsó menüétel mögé. A megadás után a MENUEDIT mindaddig várja az új tételek megadását, amíg egy üres névvel (ENTER), vagy az ESC billentyű leütésével a tételek megadását be nem fejezzük.

DEL: Delete actual

Az aktuális menüétel törlése. Ha egy nem üres (menü vagy DOS-parancssort tartalmazó)ételre adjuk ki a törlési parancsot, akkor biztonsági okból a törlési szándékot, az "Are You sure to delete non empty item?" (Biztos, hogy el akarja törölni a nem üres ételt?) kérdésre adott igenlő (Y) válasszal, meg kell erősíteni. Menütételt csak ablakos (nem Pull-Down) menünél törölhetünk.

ESC: Exit

Kiszállás az aktuális menüből. Ha a menü tételeihez rendelt azonosító karakterek nem korrektek, akkor a MENUEDIT figyelmeztető jelzést ad, és automatikusan meghívja az Alt-I funkciót. Ha az aktuális menü a fő menü, akkor a kiszállás egyben a MENUEDIT működésének befejezését jelenti. A kiszállási szándékot az "Are You sure to quit MenuEdit?" (biztos, hogy ki akar szállni a MenuEdit-ből?) kérdésre adott igenlő (Y) válasszal meg kell erősíteni. Ekkor, ha nem volt változás, a MENUEDIT befejezi működését és újra az ADAPT menüje jelenik meg.

Ha volt változás, akkor a következő kérdés jelenik meg a képernyőn:
The modifications will be lost!

Do You want to save this menu?

(A változtatások elvesznek! Mentsük a menürendszert?). Igenlő válasz esetén az aktuális állapot mentésre kerül, egyébként a MENUEDIT hívása előtti állapot marad meg.

Up,Down,Home,End,PgUp,PgDn: Position to an item

Egy menüétel kiválasztása a kurzorvezérlő billentyűk segítségével.

Left, Right, Home, End: Position to an item in Pulldown

Egy menütétel kiválasztása a kurzorvezérlő billentyűk segítségével Pull-Down (lehúzás) menü esetén.

ENTER: Modify actual item

Az aktuális menütétel módosítása, belépés a menütételbe. Ha a menütétel még üres, akkor a képernyőn megjelenik a következő lista, amely alapján kiválaszthatjuk a menütétel típusát:

Menu (with subitems)

Screen protect C function

Full screen DOS commands

C function (no full screen)

DOS commands (no full screen)

Az ADAPT keretein belül csak az első (Menu) és az ötödik (DOS commands) típus használható, a többinek jelen esetben nem várt következményei lehetnek, amelyekre itt nem térünk ki.

A Menu típus választása esetén egy következő szintű menüt definiálhatunk. A DOS commands típus választásakor egy üres képernyő jelenik meg, ahol megadhatjuk a menütétel által végrehajtandó DOS- parancssorozatot. A DOS-parancssorozat megadását az Alt-E billentyű leütésével fejezhetjük be, ill. az ESC billentyű leütésével a változtatásokat elhagyhatjuk. A DOS-parancssorozat megadásának csak olyan alkalmazás tervezésénél van értelme, ahol a végrehajtott parancsok valamilyen demonstrációs funkciót valósítanak meg.

Példák:

Egy minta kimutatás megjelenítése a képernyőn a DOS type parancsával, majd várakozás egy billentyű leütésére a pause hatására:

TYPE KIMUTAT.REP

PAUSE

A felvivő program által használt FELVITEL form-leírás bemutatása a az ADAPT FORMEDIT szerkesztőprogramjának segítségével:

PAUSE A FELVIVO.EXE program form-ja:

FORMEDIT -i FELVITEL

Ha egy menünek minden tételét, vagy egy DOS-parancssort tartalmazó menütétel összes sorát töröljük, akkor a menütétel üressé válik és a legközelebbi módosításnál újra megadható a típusa.

press Highlighted letter: Modify an item

Menütétel módosítása. A menütételbe a hozzárendelt azonosító karakter leütésével lehet belépni. (hatása ugyanaz, mint a kurzorvezérlő billentyűkkel a tételre való ráállás és az ENTER leütésének együttes hatása.)

F1: primary help of actual item

Az aktuális menütételhez rendelt elsődleges segítő, ill. szervezői információ megjelenítése a képernyőn. Ha a tételhez még nem rendeltünk help információt az Alt-H funkcióval, akkor billentyű leütése hatástalan.

Shf-F1: secondary help of actual item

Az aktuális menütételhez rendelt másodlagos segítő, ill. szervezői információ megjelenítése a képernyőn. Ha a tételhez még nem rendeltünk másodlagos help információt az Alt-H funkcióval, akkor billentyű leütése hatástalan.

^F1: primary main help

A menürendszerhez rendelt elsődleges segítő, ill. szervezői információ megjelenítése a képernyőn.

Alt-F1: secondary main help

A menürendszerhez rendelt másodlagos segítő, ill. szervezői információ megjelenítése a képernyőn.

^F2, Alt-F2: helps of assigned keys (**)**

Az elrendelt billentyűk segítő információinak megjelenítése.

1st help file: not defined

Az elsődleges help-file neve (lásd az Alt-H funkciót).

2nd help file: not defined

A másodlagos help-file neve (lásd az Alt-H funkciót).

^Up, ^PgUp: Move window up

Az aktuális menü ablakának mozgatása felfelé egy sorral.

^Dn, ^PgDn: Move window down

Az aktuális menü ablakának mozgatása lefelé egy sorral.

^Left, ^Home: Move window left

Az aktuális menü ablakának mozgatása balra egy oszloppal, ill. a képernyő bal szélére.

^Right, ^End: Move window right

Az aktuális menü ablakának mozgatása jobbra egy oszloppal, ill. a képernyő jobb szélére.

Shf-Up, Shf-PgUp: Decrease window height

Az aktuális menüablak magasságának csökkentése egy sorral, ill. a minimális méretre.

Shf-Down, Shf-PgDn: Increase window height

Az aktuális menüablak magasságának növelése egy sorral, ill. a maximális méretre.

Shf-Left, Shf-Home: Decrease window width

Az aktuális menüablak szélességének csökkentése egy oszloppal, ill. a minimális méretre.

Shf-Right, Shf-End: Increase window width

Az aktuális menüablak szélességének növelése egy oszloppal, ill. a maximális méretre.

5.3. A help-rendszer kezelése

A MENUEDIT segítségével a menürendszerhez két, tartalmában különböző help-rendszert lehet rendelni. A továbbiakban ezeket elsődleges és másodlagos help-nek nevezzük. A két help-rendszerből általában az elsődleges a felhasználói információkat, a másodlagos pedig a programozói információkat tartalmazza. Ezek egyrészt a generált dokumentációban elkülönítve jelennek meg, másrészt a demonstráció végrehajtásakor az F1 billentyű hatására csak a felhasználót segítő információk jelennek meg.

A help-rendszert (mind az elsődlegest, mind pedig a másodlagost) két file tartalmazza: a .HLD file-típusú forrás-file és .HLP típusú on-line help-file.

A HLD file-típusú forrás-file két célt szolgál:

- az on-line segítő információk alapja és
- a generálandó dokumentáció egyik forrása.

A help-forrás-file a DOG szövegformázó program számára kiegészül a DOG speciális parancsaival és a menürendszernek megfelelő lapokra tagozódik. E DOG-forrásban minden egyes menütételhez rendelt információ a

\$PAG.

DOG paranccsal kezdődik. Ezt követi a menütételt azonosító karaktersorozat (az azonosító karakterek a menütétel szintjéig) és a menütétel nevét tartalmazó sor. Az ezt követő sor egy nyitó kapcsoszárójellel kezdődik, amely után következhet a tételhez rendelt információ szövege. Ez a kötött forma a MENUEDIT segítségével könnyen karbantartható a menürendszer megváltozása esetén is, a később részletezett "Update help" funkcióval. A tételhez rendelt információ megadása során ügyelni kell arra, hogy ezt a paranccsal kezdődő azonosító részt ne változtassuk meg. Két azonosító rész között tetszőleges szöveget adhatunk meg a következők figyelembevételével:

A help-forrás editálásakor tilos a következő DOG-parancsok használata: \$PAG, \$CPT, \$SEC, \$PRG, \$ART, \$ITM, \$CTR/lnb=, \$TIT, \$REG, \$SUM

Hasznos DOG-parancsok:

- \$MPG/n. a képernyőn megjelenő help-ben lapváltás, egyébként *n* számú üres sor a generált dokumentációban,
- \$PIC/TC. megjelenítés változatlan formában, sortördelés nélkül,
- \$MID/TC. megjelenítés sortördelés nélkül, középre igazítva.

Ékezetes betűt a magánhangzó előtt az ékezetet jelölő három karakter (':") közül a megfelelő leütésével hozhatunk létre (pl.: a Könyvtár karaktersorozatot a K:onyvt'ar karakterek leütésével adhatjuk meg).

A help-forrás módosításához az ADAPT az "Opciók" funkció "Editor" alfunkciójánál meghatározott szövegszerkesztőt hívja be. A MENUEDIT program a NE.COM (Norton Editor) használatát támogatja annyiban, hogy a segítő információ módosításánál rögtön rááll a megfelelő pozícióra. Egyéb szövegszerkesztő behívása előtt kiírja a segítő információ file-on belüli kezdősorát.

A HLP típusú on-line help file-t a MENUEDIT automatikusan hozza létre és köti a menürendszerhez oly módon, hogy a tételekhez rendelt szövegek a képernyőn gyorsan megjeleníthetők legyenek mind a MENUEDIT, mind pedig a menü futtatórendszerének használatakor.

A menürendszerhez a következő lépésekben rendelhetünk információkat:

- üres help-forrás létrehozása,
- az elsődleges vagy a másodlagos help kiválasztása a további műveletekhez,
- a létrehozott üres help-forrás kiválasztása és a menürendszerhez való hozzárendelése,
- a fő help (általános leírás) forrásának megadása,
- az aktuális menütételhez rendelt információ forrásának megadása,
- a még help-szöveggel el nem látott menütételek megkeresése és ezek help-jének megadása,
- az on-line help-file létrehozása és indexelése,
- a menüszerkezet esetleges megváltoztatása után a help-forrás szerkezetének karbantartása,
- a help-kezelő funkció elhagyása az ESC billentyűvel,
- a help-kérő billentyűk (F1, ^F1, Alt-F1, Sht-F1) leütésével a fő help és az aktuális menütétel help-jének ellenőrzése,
- javítás stb.

A help-rendszer kezelését az Alt-H (Help handling) funkció hívásával kezdeményezhetjük.

A képernyőn ekkor megjelenik a help-kezelő funkciók listája:

Toggle primary/secondary help,

Main help editing,

Edit help,

Assigned key's help edit,

Find item without help,

Index helpfile,

Update help,

Select helpfile,
 Create empty helpfile,
 Kill connection to helpfile.

A lista fejléce mindig mutatja az aktuális help elsődleges vagy másodlagos voltát és a help-file DOG-forrásának nevét.

A korábbi elvet követve — a könnyebb megtanulhatóság érdekében — az egyes funkciókat e lista sorrendjében ismertetjük.

5.4. A help-kezelő funkciók

Toggle primary/secondary help

Elsődleges – másodlagos help váltása. A további funkciók mindig az aktuális help-rendszerre vonatkoznak. A MENUEDIT indulásakor az elsődleges help kezelését feltételezi.

Main help editing

A menürendszerhez rendelt fő help (azaz az általános leírás) definiálása, változtatása. Az elsődleges fő help egyben az ADAPT által generált dokumentáció "Bevezetés" című első fejezete is.

Edit help

Az aktuális menütételhez rendelt help definiálása, változtatása. Ha nem az aktuális tétel help-jét akarjuk módosítani, akkor a következő két megoldás között választhatunk:

- kilépés a help-kezelési funkcióból és a kívánt menütételre való pozicionálás, majd újra az Alt-H funkció és azon belül az Edit funkció hívása,
- a help-forrásban a megfelelő menütétel azonosítójának megkeresése és a módosítás elvégzése (e módszerrel időt takaríthatunk meg, mivel a szövegszerkesztő betöltése, különösen nagyméretű programnál, időigényes folyamat).

Assigned key's help edit (****)

Az elrendelt billentyűk help-jének editálása.

Find item without help

Olyan menütételre való pozicionálás, amelyikhez még nincs segítő információ rendelve.

Index helpfile

A DOG-forrásból (.HLD) képernyőformátumú help-file (.HLP) létrehozása, és a létrehozott help-file indexelése. Ha a DOG-forrás régebbi, mint a képernyőformátumú file (tehát az utolsó indexelés óta nem volt help változtatás), akkor a képernyőformátumú file-t csak a megjelenő

"DOG-file is older, call DOG?" (a DOG-file régebbi, végrehajtsuk a DOG-programot?) kérdésre adott igenlő válaszra generálja újra.

Update help

A menürendszer szerkezeti (beszúrás, törlés) változtatása, azonosító karakter, ill. menütétel nevének megváltoztatása után hívandó funkció. Ha a menürendszerben van olyan menütétel, amelynek a help-forrásban nincs megfelelő segítő információ, és a help-forrásban van olyan információ, amelyhez nincs megfelelő menü tétel, akkor egy kétablakos eljárással ezek kényelmesen összerendelhetők. Például ha megváltoztatjuk egy menü típusú tétel azonosító karakterét, akkor az összes ebbe a menüágba tartozó menütétel help-forráson belüli azonosító része megváltozik. Ennek hatására a rendszer e menüteleket help-pel el nem látott tételeknek érzékeli, és a help forrásban található eredeti help-ekhez nem talál menütételt. Ezek összegyűjtése után a képernyő bal oldalán megjelenik a help nélküli tételek azonosítója. Ezek közül a kurzorvezérlő billentyűkkel és az ENTER-rel kiválaszthatjuk, hogy melyikhez akarunk az eredeti help forrásból menütétel nélküli szöveget rendelni. Az ENTER leütése után a képernyő jobb oldalán megjelenik az eredeti menüteleket azonosító sorok listája. Kiválasztva a megfelelőt az összerendelés megtörténik és az összerendelt azonosítók többet nem jelennek meg egyik listában sem. Ha csak a fent említett változtatás volt a menürendszerben, akkor elegendő a két lista kiürüléséig az ENTER billentyűt leütni és a help-forrásban a tételazonosító szövegrészek az új állapotnak megfelelően módosulnak.

Select help file

Ha a menürendszerhez még nincs help-file rendelve, vagy másik help-file-t akarunk rendelni, akkor ezzel a funkcióval a képernyőn megjelenő listából választhatjuk ki a megfelelő file-t. Ha még nincs egyetlen help-forrás sem, akkor a következő funkcióval létrehozhatjuk az üres help-forrást.

Create empty helpfile

Ezzel a funkcióval a menürendszernek megfelelő üres help-file-t hozhatunk létre. A rendszer az alkalmazás nevét kínálja fel, mint a létrehozandó help-forrás file-nevét. Az elsődleges help esetén ezt fogadjuk el, a másodlagos help-nél pedig egy betű vagy egy számjegy megváltoztatásával vagy hozzáadásával jellezzük, hogy ez nem az elsődleges help.

Kill connection to helpfile

Az aktuális (elsődleges vagy másodlagos) help-file lekötése a menürendszerről. Erre pl. akkor lehet szükség, ha a másodlagos help olyan infor-

mációkat tartalmaz, amelyet a disztributív lemezre nem akarunk felvinni.

6. fejezet

File-ok

File-ok
file-leírás Editálása
file-leírás Létrehozása
Létrehozás FORM leírásból
file-leírás Másolása
file-leírás Törlése

Az ADAPT segítséget ad az alkalmazás által használandó file-ok szerkezetének megtervezéséhez és automatikus dokumentálásához. A file-leírások kezelése a MISAM (Magiszter Software, 1988) index-szekvenciális, hálózati file-kezelő rendszerhez igazodik. A MISAM dokumentációs rendszere eléggé általános ahhoz, hogy a legtöbb file-rendszer használatához kellő segítséget adjon. Amennyiben a megtervezett alkalmazói rendszer programozásakor a MISAM rendszert használják, akkor az ADAPT-on belül létrehozott file-leírások közvetlenül felhasználhatók.

6.1. A file-ok definiálása

Az egyes file-definíciókat egy-egy FDF (File Descriptor File) típusú adatállomány írja le. Ezt az adatállományt egy ún. FDFED teljes képernyős szerkesztőprogram segítségével hozhatjuk létre, ill. módosíthatjuk.

Az FDFED használata egyszerű, de szolgáltatásaival nagy segítséget nyújt. Indítása után a következő, a file összes információját tartalmazó képernyő jelenik meg:

— MISAM description file editor: data record definition —

Data file: Length of data record: 0

Full name:

Comment:

Number of fields: 0

Number of indexes: 0

Reference name	Type	Length	Display	Comment
_____	—	—	—	_____
_____	—	—	—	_____
_____	—	—	—	_____
_____	—	—	—	_____
_____	—	—	—	_____

F1: help, ALT-S: save, ALT-H: header file, ALT-I, ALT-D: index handling

Az egyes mezők jelentése:

Data file:

Az adatfile azonosító neve. Az ADAPT-on belül meg nem változtatható érték.

Full name:

Az adatfile teljes neve. (A lemezmeghajtóval, a könyvtárral és a file-típussal együtt.) A teljes név maximum 80 karakter hosszú lehet.

Comment:

Az adatfile tartalmának egysoros jellemzése. Ez az információ maximum 80 karakter hosszú lehet és tartalmazhat ékezetes betűket is. Ékezetes betűt a magánhangzó előtt az ékezetet jelölő három karakter (':") közül a megfelelő leütésével hozhatunk létre (pl.: a Könyvtár karakter sorozatot a K: onyvt 'ar karakterek leütésével adhatjuk meg).

Length of data record:

Az adatfile rekordhossza byte-ban (automatikusan karbantartva, nem módosítható).

Number of fields:

A definiált rekordmezők száma (automatikusan karbantartva, nem módosítható).

Number of indexes:

Az index-file-ok száma. Az index-file az Alt-I és Alt-D funkciókkal kezelhető.

Fields:

A rekordmezők leírására alkalmas képernyőrész. Az egyes sorok a rekordmezők leírását tartalmazzák, a rekordon belüli sorrendben. Új mező beszúrása az INS billentyűvel, új rekordmező hozzáfűzése a létezők után a ^A, az aktuális rekordmező törlése pedig a DEL billentyűvel kérhető. A rekordmező leírásának elemei a következők:

Reference name:

A rekordmező neve (maximum 16 karakter hosszú, betűvel kezdődő, betűkből és számjegyekből álló nev).

Type

A rekordmező típusa, amely lehet:

Char	(egy karakter)
Byte	(1-byte-os egész, előjeles vagy előjel nélküli),
Int	(2-byte-os egész, előjeles vagy előjel nélküli),
Long	(4-byte-os egész, előjeles vagy előjel nélküli),
Date	(4-byte-os dátum),
Float	(4-byte-os lebegőpontos szám),
Double	(8-byte-os lebegőpontos szám),
Text	(karakter sorozat, a megadott hosszon).

Length

A rekordmező hossza byte-ban.

Display

A rekordmező kiírási hossza (Float és Double típusoknál a pont utáni rész a hosszon belül a tizedesjegyek számát jelöli). Ez a kiírási hossz a file-leírásból generált adatbeviteli form-ok és listaképek számára a rekordmező értékének megjelenítéséhez ad információt.

Comment

A rekordmező egysoros leírása, magyarázata. Az itt megadott információ maximálisan 80 karakter hosszú lehet és tartalmazhat ékezetes betűket is.

Egy szükségtelennek bizonyult index-file leírásának törlése az Alt-D (Delete index) funkcióval kérhető. Erre a képernyőn megjelenik a létező indexfile-ok listája, amelyből kiválasztható a törlendő.

Az indexfile-ok létrehozása vagy módosítása az Alt-I (Index files) funkció kérésével kezdődik. Erre a képernyőn megjelenik a létező indexfile-ok listája. Ha létező indexfile-leírást akarunk módosítani, akkor ki kell választani a megfelelőt, ha újat akarunk létrehozni, akkor az első (NEW) tételt kell kiválasztani.

Az indexek a következő táblázattal kezelhetők:

— MISAM description file editor: index definition —		
Index reference name: _____		
Indexfile full name: _____		
Description of index: _____		
Number of keyparts: 0		
Length of index: 0		
Type	Start position	Length
—	_____	_____
—	_____	_____
—	_____	_____
—	_____	_____
—	_____	_____
—	_____	_____
F1: help ESC: back to data definition		

Az egyes mezők jelentése:

Index reference name:

Az index hivatkozási neve.

Indexfile full name:

Az index-file teljes neve (a lemezmeghajtóval, a könyvtárral és a file-típussal együtt).

Description of index:

Az index egysoros rövidei leírás.

Number of keyparts:

A definiált kulcsmezők száma (karbantartása automatikus, nem módosítható).

Length of index:

A kulcs teljes hossza byte-ban (karbantartása automatikus, nem módosítható).

Keyparts:

Az indexrészek leírására alkalmas képernyőrész. Az egyes sorok az indexrészek leírását tartalmazzák, az index kiértékelésének sorrendjében. Új indexrész beszúrása az INS billentyűvel, új indexrész hozzáfűzése a

létezők után a ^A, az aktuális indexrész törlése pedig a DEL billentyűvel kérhető. Az indexrész leírásának elemei a következők:

Type:

A kulcsmező típusa. Megadásának módja megegyezik a rekordmező típusának megadásával.

Start position:

A mezőkulcs rekordbeli kezdőcíme.

Length:

A mezőkulcs hossza byte-ban.

6.2. file-leírás Editálása

Ezzel a funkcióval egy már meglévő file-leírást módosíthatunk. A funkció hívásakor megjelenik a már létező file-leírások listája, ezek közül kell kiválasztani a módosítandót.

A módosítás az FDFED programmal végezhető. Az FDFED szerkesztőprogram használatát lásd a fejezet elején.

Ha még nincs egyetlen file-leírás sem, akkor e funkció helyett a következő, a "file-leírás Létrehozása" funkciót kell használni.

6.3. file-leírás Létrehozása

Ezzel a funkcióval egy új file-leírást hozhatunk létre. A kiválasztási menüben a felső — <Új> — tételt kell kiválasztani, majd a megjelenő ablakba be kell írni a file-leírás nevét (amely egy maximum 8 betűből álló karaktersorozat). Ha ilyen nevű file-leírás már létezik, akkor a rendszer visszautasítja a létrehozást.

A file-leírás az FDFED programmal hozható létre. Az FDFED szerkesztőprogram használatát lásd a fejezet elején

Új file-leírást létrehozhatunk két másik módszerrel is:

- egy már meglévő file-leírást a "file-leírás Másolása" funkcióval lemásolva, vagy
- egy létező form-leírást a "létrehozás FORM-leírásból" funkcióval konvertálva.

6.4. Létrehozás FORM leírásból

Amennyiben egy file szerkezete hasonlít egy adatbeviteli form által használt adatstruktúrához, a file-leírás kezdeti állapotát létrehozhatjuk a form-leírás alapján. Ennek nagy előnye, hogy az így létrehozott file összhangban van

az adott form leírásával, ugyanis a következő jellemzők azonosak a form-leírásnál és file-leírásban:

- a mezőt programozáskor azonosító változó,
- a mező magyarázata,
- a mező belső ábrázolási hossza,
- a mező kiírási formája.

A funkció hívásakor megjelenik a már létező form-leírások listája, amelyből kiválaszthatjuk, hogy melyikből kívánjuk a file-leírást létrehozni. Ha a kiválasztott form nevével megegyező nevű file-leírás már létezik, akkor a rendszer visszautasítja a konvertálást.

6.5. file-leírás Másolása

Gyakran előfordul, hogy file-ok szerkezete hasonlít egymásra. Ha egy már meglévő file alapján akarunk új file-leírást létrehozni, akkor e funkciót végrehajtva a képernyőn megjelenik a létező file-ok listája. Kiválasztva ezek közül a megfelelőt, meg kell adnunk az új file-leírás nevét. Ha ez még egy nem létező file, akkor a másolás megtörténik.

6.6. file-leírás Törlése

Ha egy file-leírás sürgősséggel kell bizonyul, akkor ezzel a funkcióval eltörölhetjük. Egy file-leírás átnevezése a kívánt névre való másolással és az azt követő törléssel végezhető el.

7. fejezet

Adatbeviteli form-ok

Adatbeviteli form-ok
form-leírás Editálása
form-leírás Létrehozása
Létrehozás FILE leírásból
form-leírás Másolása
form-leírás Törlése

E menüvel az alkalmazás operátori kezelését megvalósító adatbeviteli form-okat kezelhetjük.

Az adatbeviteli form-ok az M-FORM (Magiszter Software, 1989) rendszerrel kezelhetők, de a generált dokumentáció jó kiindulópont lehet más form-rendszerek használatához is. A programozásra az M-FORM-ot használva az ADAPT-on belül létrehozott form-leírások változtatás nélkül használhatók a programozáskor is.

7.1. A FORM EDIT program

Az egyes form-leírások a FORMEDIT teljes képernyős szerkesztőprogrammal definiálhatók és módosíthatók. A programmal létrehozott form-leírás külön előnye, hogy a megtervezett képernyő nem csak egy általános szövegszerkesztővel létrehozott kép, hanem tényleges adatstruktúrával rendelkező és dokumentációs célokat is kielégítő információhalmaz, amely egyrészt kapcsolatba hozható a definiált file-leírásokkal, másrészt a programozó számára ad értékes adatokat.

A FORMEDIT programra a MENUEDIT-nél leírtak hatványozottan érvényesek, mivel a FORMEDIT funkcióinak többsége a programozási munkát könnyíti meg számottevően. Ennek alapján az M-FORM rendszerrel nem

rendelkező felhasználók számára csak a következőkben részletezett funkciók használatát javasoljuk.

A FORMEDIT a MENUEDIT-hez hasonlóan angol nyelvű üzenetekkel működik. Az angolul nem tudó felhasználók számára azonban az ADAPT hatáskörébe tartozó parancsok rövid idő alatt elsajátíthatók.

A FORMEDIT szolgáltatásai:

- A form képernyőn elfoglalt helyének beállítása.
- Többlapos form-ok definiálása.
- A form rövid funkcióleírásának megadása.
- A form-hoz rendelt öt szín (alapszín, input-mező szín ...) beállítása.
- Mezők definiálása, ill. módosítása.
- Szövegkonstansok definiálása, ill. módosítása a kívánt színnel.
- Grafikus elemek definiálása, ill. módosítása a kívánt színnel.
- A form-elemek helyének változtatása.
- Mezők és szövegkonstansok másolása.
- A már definiált mezők jellemzőinek listázása a képernyőre.
- A teljes form és a definiált mezők jellemzőinek listázása.
- Felhasználói útmutatás kérése.

7.2. A FORMEDIT program funkciói

A fentiekben leírt parancsokról rövid angol nyelvű összefoglalás kérhető a képernyőre az F1 billentyűvel. A MENUEDIT-hez hasonlóan itt is ezek sorrendjében ismertetjük a lehetséges funkciókat:

^, V, <, >, Space, Home, End, PgUp, PgDn: Position

Pozícionálás a kurzorvezérlő billentyűkkel. A Ctrl módosítóbillentyű és a kurzorvezérlő billentyűk kombinációjával a már definiált mezőkre lehet ráállni:

- ^Left; ráállás az előző mezőre,
- ^Right; ráállás a következő mezőre,
- ^Home; ráállás az első mezőre,
- ^End; ráállás az utolsó mezőre.

?: info about actual field

Az aktuális mező jellemzői.

ESC: quit

Kiszállás. A form definiálásának abbahagyása.

INS: Insert/Modify field/text/box

Beszúrás vagy módosítás. Az INS billentyű hatására, ha valamilyen form-elemen állunk (mező, szövegkonstans vagy grafikus elem), akkor annak módosítását kérjük, egyébként egy új form-elem beszúrását

az aktuális pozícióra, amely szintén valamely form-elem lehet (mező, szövegkonstans vagy grafikus elem). A beszúrás vagy a módosítás az egyes form-elemeknél a következő jellemzőkre vonatkozik:

szövegkonstans

A szövegkonstans megadásánál először beüthetjük a kívánt szöveget, amit az ENTER-rel érvényesíthetünk. Az ESC billentyű a szöveg megadásának visszavonását jelenti.

A név megadásakor ékezetes betűket is definiálhatunk úgy, hogy a betű előtt megadjuk a három lehetséges ékezetstípus (' : ") közül a megfelelőt (pl.: a körülmény szó megadása a k:or:ülmény karakter-sorozattal lehetséges). Mivel a teljes magyar betűkészlet a legtöbb számítógépen nincs meg, ezért a rövid és a hosszú magánhangzók egy része egyformán jelenik meg.

A szöveg megadása után meghatározhatjuk a szöveg színét a következő kontroll billentyűk használatával:

- ^F a kiírási (Foreground) szín változtatása,
- ^B a háttérszín (Background) változtatása.
- ^S a szín változtatása a form-hoz rendelt öt elemű (Standard) színpalettából.

grafikus elem

A grafikus elem megadásának lépései:

- a kurzorvezérlő billentyűk segítségével beállíthatjuk a négyszög, ill. a vízszintes vagy függőleges vonal méretét,
- a < és > billentyűkkel beállíthatjuk a vonal típusát (dupla, szimpla, vízszintesen dupla – függőlegesen szimpla és vízszintesen szimpla – függőlegesen dupla),
- a ^F (kiírási szín), ^B (háttérszín) és ^S (szín beállítása a form öt elemű Standard színpalettájából) billentyűkkel beállíthatjuk a grafikus elem színét.

mező:

A mező jellemzőit egy táblázatban adhatjuk meg, amelynek tételei a típustól függően a következőket jelenti:

0Name

A mező neve, amely max. 15 karakter hosszú és megfelel a C nyelv szabályainak;

1Description

A mező egysoros, dokumentációs célú funkcióleírása.

2Status line (****)

A mező státusz információja, amely a mezőre való pozícionáláskor jelenik meg az ún. státusz sorban (ha van ilyen az aktuális lapon).

3Type

A mező típusa, amely a következő kiválasztó menü alapján határozható meg (a menütételek mögött a típus magyarázata):

Byte	1-byte-os egész szám (char),
Int	2-byte-os egész szám,
Long	4-byte-os egész szám,
Float	4-byte-os lebegőpontos szám (kb. 8 egész jegyre pontos),
dOuble	8-byte-os lebegőpontos szám,
Date	4 byte-os dátum,
Text	karaktertömb,
User	felhasználói (USER mező) típus (****),
Subform	al-form (SUBFORM mező) típus (****).

A típus (a szokásos módon) ráállás és ENTER, ill. a kiemelt betű leütésével választható ki.

4Protected

Védettség, azaz a mező input vagy output típusa. Lehetséges értékek:

- Yes (output),
- No (input).

5Formatted

Text típusú mezőhöz, ha annak nincs input függvénye, akkor beolvasási formátum rendelhető az "Assign format to the field?" kérdésre adott igenlő válasszal. A formátum értelmezése a következő (a nagybetűs változat az automatikus nagybetűre való konvertálást jelenti):

l,L	csak betű lehet
a,A	betű vagy szám lehet
b,B	betű, szám vagy szóköz lehet
n,N	nem lehet szóköz
x,X	bármilyen karakter
#	csak számjegy lehet
9	számjegy vagy szóköz lehet.

Ha a formátum rövidebb a mező hosszánál, akkor a maradék helyek *x* formátum-elemnek minősülnek, tehát ezeken a pozíciókon bármilyen karakter megadható. Azokon a pozíciókon, ahol nem a fenti formátum-elemek vannak, csak az adott karakter lehet, futtatási fázisban ezekre a karakterekre nem is lehet ráállni.

5Input function (****)

A nem SUBFORM típusú mezőkhöz mezőbeolvasó C függvényt lehet rendelni, amely futtatási fázisban végrehajtja a beolvasást a programozó által meghatározott módon.

6Update function (****)

A nem USER és nem SUBFORM típusú mezőkhöz egy Update (aktuáлизáló és ellenőrző) függvény rendelhető, amely futtatási fázisban eldönti, hogy a mező új értéke alapján milyen tevékenységeket kell végezni (pl. más mezőkkel), ill. eldönti, hogy az érték helyes-e.

7Has default

A nem SUBFORM típusú mezőkhöz default (alapértelmezett) értéket lehet rendelni. Ennek eredménye, hogy futtatási fázisban az a default-tal ellátott mező, amely még nem kapott értéket, úgy viselkedik, mintha ezt az értéket adtuk volna meg.

8Length

A mező hossza a nem USER vagy SUBFORM mezőknél. Állítása nagyon kényelmes, mivel egy számsor jelzi a mező aktuális hosszát és értelemszerűen a balra, jobbra nyilakkal lehet a hosszt csökkenteni, ill. növelni.

9Signed

Egész típusoknál (BYTE, INT, LONG) azt adja meg, hogy az érték előjeles vagy sem. A lehetséges értékek: Yes (előjeles) és No (előjel nélküli).

9Decimal places

Lebegőpontos típusoknál (FLOAT, DOUBLE) megadható, hogy a mező értékét hány tizedesjeggyel kell kiírni. Értelemszerűen a mező hosszának elegendőnek kell lennie a tizedesjegyek és a tizedespont számára.

9Date format

A dátum (DATE) típusnál a dátum kiírási formája a következők valamelyike lehet (E: év, H: hónap, N: nap):

HH/NN/EE (angol - English)

EE/HH/NN (magyar - Hungarian)

NN/HH/EE (német - German)

A megfelelő dátumformát a felkínált kiválasztási menüből választjuk ki.

DEL: Delete field/text/box

A billentyűvel az aktuális form-elem törlését kérhetjük. A biztonság kedvéért a FORMEDIT egy ellenőrző kérdést tesz fel, és csak az erre adott igenlő válasz esetén törli a form-elemet. Ha a billentyű leütésének

pillanatában nincs aktuális form-elem (tehát a kurzor nem áll egy mező, szövegkonstans vagy grafikus elem kezdőpontján), akkor a FORMEDIT figyelmeztető jelzést ad és nem töröl.

Alt-C: Colors

A színpaletta beállítása. Egy form-hoz a következő öt színből álló palettát rendezhetjük:

base	(alapszín) az alapszín és az output mezők színe;
highl	(kiemelt) az input mezők színe;
edit	(szerkesztési) a változtatáskor használt szín;
message	(üzenet) az üzenetek, kérdések színe;
help	(segítő) a segítő információk kiírási színe.

A színek beállítását a megfelelő szín elő- vagy háttér (fore-, background) elemére pozicionálva a + és - billentyűkkel állíthatjuk be a kívánt értékre. Az új színpaletta meghatározását az ENTER billentyűvel rögzíthetjük, vagy az ESC-pel elhagyhatjuk.

Alt-D: Description of form

A form egysoros funkcióleírásának módosítása.

Alt-F: generate C Function table (****)

C függvénytábla generálása.

Alt-G: Generate C function source (****)

A form-ban hivatkozott C függvények prototípus forrásának generálása.

Alt-H: generate Header file (****)

Headerfile generálása.

Alt-I: generate Initializing source (****)

Dinamikus, a form-ot létrehozó C függvény generálása.

Alt-K: define/modify Key function (****)

Billentyű elrendelés.

Alt-L: List fields

A mezők leírásának összefoglaló táblázata.

Alt-M: Move selected elements

Form-elemek mozgatása. A kurzorvezérlő billentyűkkel kijelölt képernyőterület form-elemeinek mozgatása a kívánt helyre. A mozgatás eredményeként az egyes mezők és szövegkonstansok nem fedhetik le egymást.

Alt-P: display Position

Pozíció folyamatos kiírása.

Alt-R: Redisplay form

A képernyő újraírása. Elsősorban a form képernyőbeli helyének, méretének megváltoztatása után hívandó funkció.

Alt-S: Save form (****)

A form kimentése.

Alt-Y: cop Y field or text

Az aktuális mező vagy szöveg másolása.

Alt-W: change Window

A form ablakának módosítása. Ekkor a képernyő jobb felső sarkában egy kiválasztási menü jelenik meg két vagy három lehetőséggel:

1. Move window
2. Change size
3. Select actual box as frame

A harmadik lehetőség csak akkor jelenik meg, ha a kurzor egy grafikus elem bal felső sarkán áll (tehát ez az aktuális form-elem) és az elem által behatárolt négyszögön kívül nincs form-elem.

A *Move window* választása után a kurzorvezérlő billentyűk segítségével (Up, Down, Left, Right, Home, End, PgUp, PgDn) a teljes form-ot a kívánt irányba elmozgathatjuk. Az ENTER billentyű leütésével a form helyét rögzíthetjük, ill. az ESC billentyűvel az elmozgatást törölhetjük.

A *Change size* választása után a kurzorvezérlő billentyűk segítségével a form alsó (Up, Down, PgUp, PgDn) és jobb (Left, Right, Home, End) szélét a kívánt irányba, a lehetséges mértékig szűkíthetjük, ill. bővíthetjük. Ha a form alsó szélét úgy húzzuk fel, hogy az új méretű form első lapjára egyes mezők nem férnek el, akkor ezen mezők automatikusan a következő lapra kerülnek. A form mérete nem csökkenthető le annyira, hogy egy SUBFORM típusú mező a form második lapjára kerüljön!

A méretcsökkentéssel létrehozhatunk egy olyan több lapos form-ot is, amelynek egy lapja nincs 25 sor.

Az aktuális méretet az ENTER leütésével rögzíthetjük, ill. az ESC billentyűvel a változtatást törölhetjük.

A *Select actual box as frame* választása esetén a form mérete a négyzet által behatárolt terület lesz.

A mozgatás vagy méretmódosítás után a képernyőn a form területén kívül maradhat "szemét" (átszínezett terület). Ezt az Alt-R (Redisplay) funkcióval eltüntethetjük.

F9: System mode (DOS window)

Kilépés az operációs rendszerbe.

A FORMEDIT elhagyásakor (ESC billentyű leütése) a rendszer a "Are You sure to quit FORMEDIT?" (Biztos, hogy ki akar szállni a FORMEDIT-ből?) kérdéssel ellenőrzi a kiszállási szándékot. Az erre a kérdésre adott igenlő válasz esetén, ha a form-leírásban nem volt változás, a FORMEDIT befejezi működését és újra az ADAPT menüjét láthatjuk.

Ha a form-leírásban változtattunk, akkor a következő kérdés jelenik meg:

The modifications will be lost! Do You want to save this form?

(A változtatások elvesznek! Mentsük a form-ot?)

Nemleges válasz esetén a változtatások mentése nélkül szállunk ki. Az igenlő válaszra az új form-leírást a FORMEDIT menti. A további kérdésekre az ADAPT-on belül nemleges választ kell adni, mivel a FORMEDIT generálási funkcióinak az ADAPT-on belül nincs értelme.

7.3. form-leírás Editálása

Ezzel a funkcióval egy már meglévő form-leírást módosíthatunk. A funkció hívásakor megjelenik a már létező form-leírások listája, ezek közül kell kiválasztani a módosítandót.

A módosítás a FORMEDIT programmal végezhető. A FORMEDIT szerkesztőprogram használatát lásd a fejezet elején.

Ha még nincs egyetlen form-leírás sem, akkor e funkció helyett a következő, a "form-leírás Létrehozása" funkciót kell használni.

7.4. form-leírás Létrehozása

Ezzel a funkcióval egy új form-leírást hozhatunk létre. A kiválasztási menüben a felső — <Új> — tételt kell kiválasztani, majd a megjelenő ablakba be kell írni a form-leírás nevét (amely maximum nyolc betűből álló karaktersorozat). Ha ilyen nevű form-leírás már létezik, akkor a rendszer visszautasítja a létrehozást.

A form-leírás a FORMEDIT programmal hozható létre. A FORMEDIT szerkesztőprogram használatát lásd a fejezet elején.

Új form-leírást létrehozhatunk két másik módszerrel is:

- egy már meglévő másolásával: a "form-leírás Másolása" funkcióval, vagy
- egy létező file-leírást: a "Létrehozás FILE leírásból" funkcióval konvertálva.

7.5. Létrehozás FILE leírásból

Amennyiben egy form szerkezete hasonlít egy file által használt adatstruktúrához, a form-leírás kezdeti állapotát létrehozhatjuk a file-leírás alapján. Ennek nagy előnye, hogy bár az így létrehozott form minden bizonnyal módosításra szorul, de összhangban van az adott file leírásával, mivel a következő jellemzők azonosak a file-leírásnál és form-leírásnál:

- a mezőt programozáskor azonosító változó,

- a mező magyarázata,
- a mező belső ábrázolási hossza,
- a mező kiírási formája.

A funkció hívásakor megjelenik a már létező file-leírások listája, amelyből kiválaszthatjuk, hogy melyikből kívánjuk a form-leírást létrehozni. Ha a kiválasztott file nevével megegyező nevű form-leírás már létezik, akkor a rendszer visszautasítja a konvertálást.

7.6. form-leírás Másolása

Gyakran előfordul, hogy form-ok szerkezete hasonlít egymásra. Ha egy ilyen, már meglévő form alapján akarunk új form-leírást létrehozni, akkor e funkciót végrehajtva a képernyőn megjelenik a létező form-ok listája. Kiválasztva ezek közül a megfelelőt, meg kell adnunk az új form-leírás nevét. Ha ez még egy nem létező form, akkor a másolás megtörténik.

7.7. form-leírás Törlése

Ha egy form-leírás szükségtelennek bizonyul, akkor ezzel a funkcióval törölhetjük azt.

8. fejezet

listaképek (Report-ok)

listaképek (Report-ok)
lista-leírás Editálása
lista-leírás Létrehozása
lista-leírás Másolása
lista-leírás Törlése

Az ADAPT segítséget nyújt az alkalmazás által nyomtatott listák, bizonylatok stb. listaképének megtervezéséhez és dokumentálásához.

Jelen változatában a REPORT alrendszer ADAPT-tal összefüggő programjait csak szimuláljuk, mivel az alrendszer új változata tesztelés alatt áll, a korábbi változatot pedig nem tartjuk érdemesnek a terjesztésre, mivel a be-tanulás fölöslegesen elvesztegetett időt és energiát igényelne a felhasználótól. A rendszer elkészülte után a bejegyzett ADAPT felhasználók a szoftverkövetés keretén belül rövid időn belül megkapják az új változatot.

A listaképet így az ADAPT-ba beállított szövegszerkesztő segítségével lehet létrehozni és módosítani. Az ide beírandó információt a felhasználó szabadon határozhatja meg. A generált dokumentációban is ez a szövegszerkesztővel készült listaleírás jelenik meg.

8.1. lista-leírás Editálása

Ezzel a funkcióval egy már meglévő lista-leírást módosíthatunk. A funkció hívásakor megjelenik a már létező lista-leírások listája, ezek közül kell kiválasztani a módosítandót.

A módosítás a beállított szövegszerkesztővel végezhető el.

Ha még nincs egyetlen lista-leírás sem, akkor e funkció helyett a "lista-leírás Létrehozása" funkciót kell használni.

8.2. lista-leírás Létrehozása

Ezzel a funkcióval egy új lista-leírást hozhatunk létre. A kiválasztási menüben a felső — <Új> — tételt kell kiválasztani, majd a megjelenő ablakba be kell írni a lista-leírás nevét (amely egy maximum 8 betűből álló karaktersorozat). Ha ilyen nevű lista-leírás már létezik, akkor a rendszer visszautasítja a létrehozást.

Új lista-leírást létrehozhatunk a "lista-leírás Másolása" funkcióval, egy már meglévő másolásával is vagy a beállított szövegszerkesztővel.

8.3. lista-leírás Másolása

Gyakran előfordul, hogy lista-leírások szerkezete hasonlít egymásra. Ha egy ilyen, már meglévő lista alapján akarunk új lista-leírást létrehozni, akkor a képernyőn megjelenik a létező lista-leírások listája. Kiválasztva ezek közül a megfelelőt, meg kell adnunk az új lista-leírás nevét. Ha ez még egy nem létező lista, akkor a másolás megtörténik.

8.4. lista-leírás Törlése

Ha egy lista-leírás szükségtelennek bizonyul, akkor ezzel a funkcióval törölhetjük azt.

9. fejezet

Dokumentáció generálása

A menürendszer, a hozzárendelt információk, a file-, a form- és a listaleírások alapján az ADAPT egy rajzokkal kiegészített, azonnal nyomtatható dokumentációt szerkeszt.

A dokumentáció szerkesztését a MENUDOC program, a nyomtatást pedig a szövegformázó alrendszer (DOG, Magiszter Software, 1987) végzi.

A generált dokumentáció szerkezete a következő:

- Címlap
- Bevezetés
- Globális áttekintés
- 1. Részletes leírás
- 2. Részletes leírás
- .
- .
- Használt file-ok dokumentációja
- Használt adatbeviteli formátumok dokumentációja
- A generált listák dokumentációja
- Index
- Tartalomjegyzék

A funkció hívása után megjelenik az "Akarja módosítani a dokumentáció felépítését?" kérdés. Az erre adott nemleges válasz esetén a dokumentáció a korábban mentett opciókkal készül. Ha korábban nem határoztuk meg és nem mentettük a kívánt opciókat, akkor a rendszer az alapértelmezett opciókat használja.

Az igenlő válasz esetén megjelenik a MENUDOC opciókezelő képernyője. Ahogy az 1. fejezetben leírtuk, ez a kézikönyv szintén az ADAPT-tal készült. Ezért a következőkben a dokumentáció generálási opcióknál mindig megjegyezzük, hogy az ADAPT kézikönyve mely opciókkal készült.

A MENUDOC opciókezelő képernyőjén a következőket láthatjuk, ill. állíthatjuk be:

MenuDoc V2.00

0. Title (Name/Version/Produced)	Technical info
1. Preface	Menufile :
Main primary help	1.helpfile :
\$inp/	2.helpfile :
2. Overview	Language :
Content	Outputfile :
Global tree	Page length :
Picture tree	Line length :
3. Detailed description	Left margin :
Name form	Letter kind :
Primary help	
Endpoint info	
Secondary help	
10. Misc functions	Emphasized nodes
11. Account procs.	
12. Description of files	
13. Description of data entry forms	
15. Description of reports	
respfile:	

\$inp/.....

Az első fejezetbe beszúrandó DOG-forrás, amely a menürendszer fő help-jében érdektelen, de a dokumentáció teljessége miatt szükséges információkat tartalmazza. A file tartalma (ha a \$CPT.__ DOG-parancs nem szerepel benne) az első fejezet, azaz a menürendszer fő help-je utáni szövegrész lesz. Ilyen lehet pl. az indítási vagy installációs információ. Alapértelmezésben nincs ilyen file. (Az ADAPT esetében a 2. fejezet egy ilyen file-ból került be.)

Content

A menüszerkezet tagolását szemléltető szöveges áttekintő ábra. (Az ADAPT esetében kikapcsolt funkció.)

Global tree

A menüszerkezet tagolását szemléltető rajzos áttekintő ábra. (Az ADAPT esetében kikapcsolt funkció.)

Picture tree

A menüszerkezet tagolását szemléltető rajzos áttekintő ábra, a menük képernyőn megjelenő formájában. (Az ADAPT esetében bekapcsolt funkció.)

Name form

A részletes leírásoknál a menü típusú tételek megjelenítési formája, amely lehet

Frame (egyszerű keretben),

Tree (fás kirajzolás),

Picture (képernyőn megjelenő forma) és

No (nem kell külön kiemelni).

(Az ADAPT esetében: Picture, ezért azok a fejezetek, amelyek egy almenüt fednek le, pl.: "File-ok", a menü képével kezdődnek.)

Primary help

A vonatkozó elsődleges help információinak kérése. (Az ADAPT esetében bekapcsolt funkció.)

Endpoint info

A menütételhez tartozó technikai információk részletezése (pl. a hívott DOS-parancsok). (Az ADAPT esetében kikapcsolt funkció.)

Secondary help

A vonatkozó másodlagos help információinak kérése. (Az ADAPT esetében kikapcsolt funkció.)

Misc functions

A menürendszer elrendelt billentyűinek funkció leírása (az ADAPT-on belül nem használandó). (Az ADAPT esetében kikapcsolt funkció.)

Account procs.

A menürendszerhez illesztett elszámolási eljárások leírása (az ADAPT-on belül nem használandó).

respfile

A használt file-ok, form-ok és listaképek jegyzékét tartalmazó file neve. Az ADAPT-on belül át nem írandó, automatikus kezelésű opció. (Az ADAPT esetében kikapcsolt funkció.)

Menufile:

A menüfile neve, azaz az aktuális alkalmazás neve (nem módosítható).

1. helpfile:

A menürendszerhez rendelt elsődleges help-forrásfile neve (nem módosítható).

2. helpfile:

A menürendszerhez rendelt másodlagos help-forrásfile neve (nem módosítható).

Language:

A generálandó dokumentáció nyelve, amely lehet

Magyar,

English vagy

Deutsch

(Az ADAPT esetében: Magyar.)

Outputfile:

A generálandó dokumentáció (DOG-forrásfile) neve. Az ADAPT használatán belül az alkalmazás neve és a TXT file-típus. Megváltoztatható opció, de az ADAPT környezetében tilos átállítani!

Page length:

Lapméret (az egy lapra írható sorok maximális száma). Alapértelmezésben 65 sor.

Line length:

Sorhossz (az egy sorba írható karakterek maximális száma). Alapértelmezésben 78 karakter.

Left margin:

A dokumentáció bal margója. Alapértelmezésben 1.

Letter kind:

A nyomtatandó betűtípus, amely lehet Normal, Elite, Condensed. Jelentésük a mátrixnyomtatók többségénél:

Normal : 80 karakter/sor betűszélesség,

Elite : 96 karakter/sor betűszélesség,

Condensed: 136 karakter/sor betűszélesség.

Alapértelmezésben: Elite.

Emphasized nodes:

Az első fejezetmélységben szereplő menüpontok. Az ADAPT használatán belül nem átállítandó opció.

A beállított opciókat a következő dokumentáció generálásához az F2 billentyűvel menthetjük. A MENUDOC által felajánlott file-nevet kell elfogadni ahhoz, hogy az ADAPT a legközelebbi hívásakor ezekkel az opciókkal induljon.

A dokumentáció szerkesztése az F10 billentyűvel indítható. A szerkesztés befejezése után a DOG szövegformázó automatikusan olvashatóvá alakítja a nyers dokumentációt, amelyet a képernyőn átnézhetünk a DLOOK program segítségével. A DLOOK parancsairól az F1 billentyűvel kérhetünk információt, bár a lapozgatás meglehetősen egyértelmű (a kurzorvezérlő billentyűkkel vezérelhető).

Az átnézés után megjelenik a "Ki akarja nyomtatni a dokumentációt?" kérdés. Nemleges válasz esetén visszatérünk az ADAPT menüjéhez.

Igenlő válasz esetén a beállított nyomtatónak ("Opciók" funkció, "Nyom-

tató” alfunkció) megfelelően a generált dokumentáció a nyomtatóra kerül. A nyomtatás után a ”Töröljük a nyomtatható file-t?” kérdésre adott nemleges válaszra a nyomtatható file .DOC típussal megmarad a későbbi nyomtatáshoz.

Novell hálózat esetén a globális nyomtatóra való nyomtatáshoz az ADAPT indítása előtt végre kell hajtani a SPOOL parancsot.

Mint korábban említettük a generált dokumentáció tartalmazza az egyes file-leírások és form-leírások dokumentációját is. A következő két ábra egy ilyen file- és form-leírás alapján generált dokumentációrészt mutat be. (A file-leírás és a form-leírás egy egyszerű személyi nyilvántartás adatstruktúráján alapul.)

9.1. Egy file-leírás dokumentációja:

Adatállomány: SAMPLE

Magyarázat :	Példa form személyi adatok beviteléhez
Teljes név :	SAMPLE.DBF
Indexek száma :	0
Rekordmezők száma:	5
A rekord hossza :	69 (byte)

1. mező: nev

Magyarázat:	A dolgozó neve
Típus :	Text
Hossz :	40
Ábrázolás :	40

2. mező: tel

Magyarázat:	A dolgozó telefonszáma
Típus :	Text
Hossz :	8
Ábrázolás :	8

3. mező: fiz

Magyarázat:	A dolgozó alapbére
Típus :	Float
Hossz :	4
Ábrázolás :	8 (tizedes jegyek: 2)

4. mező: szul

Magyarázat:	A dolgozó születési dátuma
Típus :	Date
Hossz :	4
Ábrázolás :	8

5. mező: szsz

Magyarázat: A dolgozó személyi száma
 Típus : Text
 Hossz : 13
 Ábrázolás : 13

Egy form-leírás dokumentációja:

A form neve: SAMPLE A form helye: 0,0 - 12,48

Leírás: Példa form-leírás

1. oldal

Személyi adatok felvitele	
Név:.....	
Cím:.....	
Telefon:	Alapfizetés:
Szül.dátum: __ / __ / __ /	Sz. szám: - - - - -
F1: help	
.....	

A státusz sor pozíciója: 10:2, hossza: 45

1. mező: nev (input)

Mezőleírás : A dolgozó neve
 Státusz sor : Adja meg a dolgozó nevét!
 Típus : Text
 Helye : 2:7 Hossza: 40
 Formátum : "L"

2. mező: cim (input)

Mezőleírás : A dolgozó címe
 Státusz sor : Adja meg a dolgozó címét!
 Típus : Text
 Helye : 3:7 Hossza: 40

3. mező: tel (input)

Mezőleírás : A dolgozó telefonszáma
 Státusz sor : Adja meg a telefonszámot!
 Típus : Text
 Helye : 5:13 Hossza: 8

4. mező: fiz (input)

Mezőleírás : A dolgozó alapbére

Státusz sor : Adja meg a dolgozó alapbérét!

Típus : Float (tizedes jegy 2)

Helye : 5:39 Hossza: 8

5. mező: szul (input)

Mezőleírás : A dolgozó születési dátuma

Státusz sor : Adja meg a születési év/hó/nap-ot!

Típus : Date (dátum forma: Magyar)

Helye : 7:14 Hossza: 8

6. mező: szsz (input)

Mezőleírás : A dolgozó személyi száma

Státusz sor : Adja meg a személyi számot!

Típus : Text

Helye : 7:34 Hossza: 13

Formátum : "#-#####-####"

10. fejezet

demonstráció Végrehajtása

A demonstrációs program alkalmas arra, hogy az ADAPT-tal létrehozott alkalmazást értelemszerűen bemutasson.

A demonstrációs program szolgáltatásai:

- A menürendszer alapján a demonstráció vezérelhetőségének biztosítása.
- Menütételre való ráállás
kurzorvezérlő billentyűkkel,
az aktuális menün az azonosító billentyű leütésével.
- A menürendszer elsődleges fő help-jének megjelenítése a ^F1 billentyűvel.
- Az aktuális menütétel elsődleges help-jének megjelenítése az F1 billentyűvel.
- A menürendszer másodlagos fő help-jének megjelenítése a Shf-F1 billentyűvel.
- Az aktuális menütétel másodlagos help-jének megjelenítése az Alt-F1 billentyűvel.
- ENTER hatására, ha az aktuális tétel:
 - egy következő szintű menü, akkor annak megjelenítése, ill. abba való belépés,
 - egy DOS parancssorozatot tartalmazó végpont, akkor a parancssorozat végrehajtása,
 - egy üres tétel, akkor a tétel elsődleges help-jének megjelenítése.
- ESC hatására kilépés az aktuális menüből és a menü megjelenése előtti képernyőállapot visszaállítása.

11. fejezet

demonstrációs Lemez létrehozása

A demonstrációs lemezt az A: meghajtóban hozhatjuk létre.

A létrehozás után (x nevű alkalmazást feltételezve) a lemez tartalma:

x.EXE	monitor,
x.MTX	menürendszer tartalmazó file,
x.HLP	a menürendszerhez kapcsolt help-file.

A lemezre ráállva a demonstrációt a következő paranccsal indíthatjuk:

>x [+b] [+i]

ahol:

- x, a demonstrációs program neve (amely megegyezik az alkalmazás, és a menürendszert tartalmazó file nevével),
- +b, a fekete-fehér üzemmód kérése,
- +i, a bejelentkező kép letiltása.

12. fejezet

Opciók

Opciók
Editor
Színezés
Nyomtató
nyomtatóhoz CNV tábla állítása
opciók Kimentése
opciók Beolvasása
Installáció az aktuális opciókkal

E menüben az ADAPT működését befolyásoló opciók adhatók meg, ill. módosíthatók.

12.1. Editor

A MENUEDIT által használandó editor a következő formában adható meg:
`drive:directory\program`

ahol:

drive; az editort tartalmazó lemez azonosítója,

directory; az editort tartalmazó könyvtár neve,

program; az editor teljes neve.

Példa:

Ha C: lemezen a UTIL könyvtárban lévő PE.EXE editort akarjuk használni, akkor az editor megadásának formája:

`C:\UTIL \PE.EXE`

Az ADAPT-on belül a MENUEDIT program a NE.COM (Norton Editor) használatát támogatja annyiban, hogy a segítő információ módosításánál

rögtön rááll a megfelelő pozícióra. Egyéb szövegszerkesztő behívása előtt kiírja a segítő információ file-on belüli kezdősorát.

12.2. Színezés

A létrehozandó menüszerkezet, és az adatbeviteli form-ok alapszínét, valamint a használt szerkesztőprogramok (MENUEDIT, FDFED, FORMEDIT, REPEDIT és MENUDOC) színezését befolyásoló opció. Lehetséges értékei: "Színes" és "Fekete/fehér".

12.3. Nyomtató

A nyomtató típusát egy listából választhatjuk ki, amely tulajdonképpen a már definiált nyomtató konvertáló (CNV) file-ok listája. Az egyes konvertáló file-ok azt határozzák meg, hogy a DOG által generált dokumentum milyen módon kerüljön ki az aktuális nyomtatóra. A konvertáló file-ok létrehozása és módosítása a következő, "nyomtatóhoz CNV tábla állítása" funkcióval lehetséges.

Az ADAPT-hoz előre elkészített konvertáló file-ok:

BROTHER .CNV	Brother, M-1709,
DOGMHLP .CNV	belső konvertáló,
EPSON .CNV	EPSON, tetszőleges típus,
IBM .CNV	IBM képernyő forma,
NONE .CNV	ékezet nélküli konvertálás,
WALTERS' .CNV	WALTERS, VT-21200.

12.4. nyomtatóhoz CNV tábla állítása

Ezzel a funkcióval a nyomtatóhoz új konvertáló file-t hozhatunk létre, vagy egy már meglévőt módosíthatunk. A konvertáló file két részből áll:

- Karakterek konverziós táblája,

amellyel azt határozhatjuk meg, hogy az egyes karakterek helyett milyen karakterek kerüljön ki a nyomtatóra (pl.: az IBM PC kvázigrafikus keretező karakterei – függőleges és vízszintes szimpla és dupla karakterei - helyet a "-", "!" és a "+" karakterek jelenjenek meg).
- Karaktorsorozatok konverziós táblája,

amellyel bármely karaktersorozatból egy másik karaktersorozatra konvertálhatunk (pl.: a DOG által generált "á" betűt jelentő byte helyett az "a", visszalépés (BackSpace) és "" karakterek jelenjenek meg, tehát az "á" betű ráütéssel jelenjen meg a nyomtatón).

A funkció hívásakor megjelenik a már létező konvertáló file-ok listája. Ezek közül az első — <Új> — elemet választva új konvertáló file-t hozhatunk létre. Létező file választása esetén azt módosíthatjuk.

A konvertáló file a DOG alrendszer CEDIT programjával hozható létre, ill. módosítható.

A program indítása után a karakterek konverziós táblája jelenik meg, amelyből az F2 billentyűvel léphetünk át a karaktersorozatok konverziós táblájára, és onnan az ESC billentyűvel térhetünk vissza.

A CEDIT által kínált lehetőségek mindkét táblán:

F1: rövid segítő információ megjelenítése.

F5: az aktuális konvertáló file felülolvasása egy másik konvertáló file-ból.

F6: az aktuális állapot kimentése egy konvertáló file-ba.

F7: a DOG által generált kódok magyarázatának megjelenítése a képernyőn.

Kurzorvezérlő billentyűk: ráállás a módosítandó tételre.

A karakterek konverziós táblája:

Cedit Version Mar/14/1989 Produced by MI Software

Input tábla			Output tábla		
Dec.	Hexa	Kar	Dec.	Hexa	Kar
0	00H		0	00H	
1	01H		1	01H	
2	02H		2	02H	
9	09H		9	09H	
10	0aH		10	0aH	
11	0bH		11	0bH	
12	0cH		12	0cH	
13	0dH		13	0dH	

Az értelmezett billentyűk:

F2: a karaktersorozatok táblájának kérése.

F3: az aktuális karakterhez az eredeti (ASCII) érték rendelése.

F4: az összes karakterhez az eredeti (ASCII) érték rendelése.

Left, Right: oszlopváltás, az értékek megadásához:

1. oszlop: decimális kóddal,
2. oszlop: hexadecimális kóddal,
3. oszlop: a karakter leütésével.

ESC: kiszállás a CEDIT-ből (ha volt változás, akkor a CEDIT felajánlja az F6-os - mentési funkciót).

A karakterek sorozatok konverziós táblája:

Cedit Version Mar/14/1989 Produced by MI Software

Input stringek	Output stringek
134	'1',8,'"'

Az értelmezett billentyűk:

- INS*: új karaktersorozat-páros beszúrása az aktuális páros elé,
^A: új karaktersorozat-páros felvitele az utolsó páros után,
DEL: az aktuális karaktersorozat-páros törlése,
ENTER: az aktuális karaktersorozat változtatása,
ESC: visszatérés a karakterek konverziós táblájához.

A karaktersorozatokat a látható karakterek esetében a karakterek idézőjelek közé zárt sorozatával, ill. a nem látható karakterek esetében a karakterek decimális kódjának egymástól vesszővel elválasztott sorozatával lehet megadni.

12.5. opciók Kimentése

Az ezen a menün beállított paraméterek menthetők az alkalmazás könyvtárába. Ha a kiírt file neve megegyezik az alkalmazás nevével, akkor ezután ennek az alkalmazásnak a kiválasztásakor ezeket az opciókat a rendszer automatikusan beolvassa.

12.6. opciók Beolvasása

Egy korábban az "opciók Kimentése" funkcióval kiírt opciók olvashatók be ezzel a funkcióval.

12.7. Installáció az aktuális opciókkal

Ha azt akarjuk, hogy az ADAPT további indításaikor a kezdeti állapot a most aktuális beállítás legyen, akkor e funkcióval installálhatjuk az ADAPT-ot.

AKADÉMIAI KIADÓK KÖNYV-ÉRTÉKELŐ KÖZVETLEN

1985. évi kiadás, 1985. évi kiadás, 1985. évi kiadás

1985. évi kiadás, 1985. évi kiadás, 1985. évi kiadás

A kiadás kiadás, 1985. évi kiadás, 1985. évi kiadás

1985. évi kiadás, 1985. évi kiadás, 1985. évi kiadás

1985. évi kiadás, 1985. évi kiadás, 1985. évi kiadás

1985. évi kiadás, 1985. évi kiadás, 1985. évi kiadás

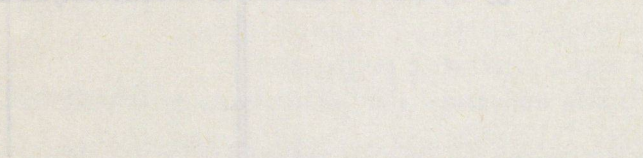
1985. évi kiadás, 1985. évi kiadás, 1985. évi kiadás

12.7. Installáció az aktuális opciókkal

Figyeljen! Az alábbiakban a 12.7. fejezetben található információk érvényesek.

Ha az alábbiakban leírt lépéseket követve a programot telepíti, akkor a következő opciók lesznek beállítva:

Az alábbi táblázatban a program beállításai láthatók.

12.7	Az alábbiakban a program beállításai láthatók.
A	Az alábbiakban a program beállításai láthatók.
DEL	Az alábbiakban a program beállításai láthatók.
ENTER	Az alábbiakban a program beállításai láthatók.
ESC	Az alábbiakban a program beállításai láthatók.

A táblázatban látható a program beállításai. A táblázatban a program beállításai láthatók. A táblázatban a program beállításai láthatók.

12.5. opciók Beállításai

Az alábbiakban a program beállításai láthatók. A táblázatban a program beállításai láthatók. A táblázatban a program beállításai láthatók.

12.6. opciók Beállításai

Az alábbiakban a program beállításai láthatók. A táblázatban a program beállításai láthatók. A táblázatban a program beállításai láthatók.

AKADÉMIAI KIADÓ ÉS NYOMDA VÁLLALAT

Felelős kiadó: Hazai György főigazgató

Felelős szerkesztő: Juhász Lehel

A borítót Szabadi Zoltán tervezte

ISBN 963 05 5526 3

ISSN 0238-3896

A kézirat lezárva: 1989. április

Készült a TYPOT_EX GT közreműködésével

